

Uloga stečajnog upravitelja u stečajnom postupku

Mihovec, Ljerkica

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:334138>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-21**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

LJERKICA MIHOVEC

**ULOGA STEČAJNOG UPRAVITELJA U
STEČAJNOM POSTUPKU**

Diplomski rad

Pula, 2022.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
«Dr. Mijo Mirković»

LJERKICA MIHOVEC

**ULOGA STEČAJNOG UPRAVITELJA U
STEČAJNOM POSTUPKU**

Diplomski rad

JMBAG: 0303078831, vanredna studentica

Studijski smjer: Management i poduzetništvo

Predmet: Odabrane teme trgovačkog, financijskog i radnog prava

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Pravo

Znanstvena grana: Trgovačko pravo i pravo društava

Mentor: doc. dr. sc. Oliver Radolović

Pula, rujan 2022.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Ljerkica Mihovec, kandidat za magistra poslovne ekonomije, smjera Management i poduzetništvo, ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, 2022. godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Ljerkica Mihovec dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli,

kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom „Uloga stečajnog upravitelja u stečajnom postupku“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____

Potpis

Sadržaj:

1. Uvod	1
2. Obilježja hrvatskoga stečajnog prava	3
2.1. Povijesni razvitak hrvatskoga stečajnog prava.....	3
2.2. Ciljevi i temeljna načela stečajnoga prava.....	4
2.3. Objektivne i subjektivne pretpostavke stečajnog postupka	5
2.4. Statistika stečajeva u Republici Hrvatskoj	6
3. Stečajni postupak	9
4. Tijela stečajnog postupka	11
4.1. Sud	11
4.2. Stečajni upravitelj	13
4.3. Odbor vjerovnika	14
4.4. Skupština vjerovnika	16
5. Uloga stečajnog upravitelja u stečajnom postupku	19
5.1. Stečajni upravitelj kroz povijest	20
5.2. Reforma položaja stečajnog upravitelja 2022. godine	21
5.3. Karakteristike stečajnih upravitelja u zemljama Europske unije	22
5.4. Uvjeti za obavljanje dužnosti stečajnog upravitelja.....	24
5.4.1. <i>Lista visokokvalificiranih stečajnih upravitelja, društvo stečajnih upravitelja</i>	25
5.4.2. <i>Brisanje s liste stečajnih upravitelja</i>	26
5.5. Stručni ispit za stečajnog upravitelja	27
5.6. Izbor i imenovanje stečajnog upravitelja	28
5.6.1. <i>Izbor stečajnog upravitelja</i>	28
5.6.2. <i>Imenovanja stečajnog upravitelja</i>	29
5.6.3. <i>Imenovanje drugog stečajnog upravitelja</i>	30
5.7. Razrješenje ili udaljenje od obavljanja dužnosti stečajnog upravitelja... 30	
5.8. Ovlaštenja i dužnosti stečajnog upravitelja.....	31
5.9. Odgovornost stečajnog upravitelja	33
5.10. Etički kodeks stečajnih upravitelja i Etičko vijeće	34
5.11. Uloga stečajnog upravitelja u upravljanju stečajnom masom	35
5.11.1. <i>Preuzimanje stečajne mase</i>	35
5.11.2. <i>Računi dužnika, novac i predmeti od vrijednosti</i>	36

5.11.3. Popis predmeta stečajne mase i popis vjerovnika	36
5.11.4. Pregled imovine i obveza.....	37
5.11.5. Trgovačkopravno i poreznopravno polaganje računa	37
5.12. Uloga stečajnog upravitelja u unovčenju stečajne mase	37
5.12.1. Odluka o unovčenju	38
5.12.2. Unovčenje stečajne mase	38
5.12.3. Pojedinačna prodaja stvari ili prava	39
5.12.4. Prodaja veće ili manje cjeline poduzeća	41
5.12.5. Prodaja imovine dužnika kao cjeline	42
5.13. Uloga stečajnog upravitelja u provedbi stečajnog plana	43
5.13.1. Priprema stečajnog plana	44
5.13.2. Prihvatanje i potvrda stečajnog plana	45
5.13.3. Učinci potvrđenog stečajnog plana	46
5.13.4. Zaključenje i učinci zaključenja stečajnog postupka	46
5.13.5. Nadzor nad ispunjenjem stečajnog plana	47
5.14. Uloga stečajnog upravitelja u ostvarivanju tražbina radnika.....	48
5.15. Uloga stečajnog upravitelja u ostvarivanju tražbina ostalih vjerovnika	49
5.16. Naknada za rad i naknada troškova	50
5.17. Završni račun	53
6. Zaključak	55
LITERATURA.....	58

1. Uvod

Cilj postojanja svakog poslovnog subjekta je ostvarivanje pozitivnih rezultata poslovanja i opstanak na tržištu. Nikada kao danas nije konkurencija bila toliko jaka, inovativnost toliko potrebna za opstanak, a tržište toliko nepredvidivo. Veliki, srednji i mali poduzetnici, trgovci i obrtnici, nikada se kao danas nisu susretali s raznim izazovima tijekom životnog vijeka svog poduzeća, trgovine ili obrta. Izazovi s kojima se susreću su globalni i lokalni bilo da posluju u zemlji ili imaju tendenciju širiti se izvan granica.

Insolventnost kao egzistencijalna ugroženost poslovnog subjekta se javlja kao nemogućnost ispunjavanja dospjelih novčanih obveza ili kao prezaduženost. Ako taj period potraje duže vrijeme bez mogućnosti pronalaska izlaza iz nastale situacije jedino rješenje je proglašavanje stečaja. Ipak, do stečaja ne mora doći odmah, već se može provesti predstečajni postupak kako bi se utvrdio pravni položaj poslovnog subjekta i preispitale sve mogućnosti održavanja njegove djelatnosti. Nijednom dioniku koji je na bilo koji način povezan s poslovnim subjektom koji se nalazi u teškoćama nije u interesu da se taj poslovni subjekt ugasi, svima je prvenstveni cilj pronalazak rješenja za opstanak.

Stečaj je poseban izvanparnični sudski postupak skupnog namirenja vjerovnika unovčenjem imovine stečajnog dužnika. Osim suda u stečajnom postupku sudjeluju i izvansudska tijela, a to su: stečajni upravitelj, skupština vjerovnika i odbor vjerovnika.

Stečajnim zakonom (Stečajni zakon, NN 71/15, 104/17, 36/22) propisane su pretpostavke za otvaranje i provedbu stečajnoga postupka te su regulirani uvjeti za obavljanje dužnosti stečajnog upravitelja kao i njegov izbor, imenovanje i razrješenje, ovlaštenja i dužnosti te njegove odgovornosti tijekom obavljanja dužnosti i postupka. Propisane su i pretpostavke za polaganje stručnog ispita za stečajnog upravitelja.

Ne zna se koja je uloga stečajnog upravitelja tijekom stečajnog postupka izazovnije, ona koju ima u upravljanju stečajnom masom i njenim unovčenjem ili ona koju ima u procesu restrukturiranja dužnika i provedbi stečajnoga plana.

Za svoj rad stečajni upravitelj prema odluci suda ima pravo na nagradu i na nadoknadu troškova, a na kraju stečajnog postupka dužan je izraditi završni račun.

Položaj stečajnog upravitelja bio je predmetom brojnih reformi kroz povijest hrvatskoga stečajnog prava, uvijek sa željom zakonodavca za propisivanjem strožih uvjeta imenovanja kako bi stečajni upravitelj bio osoba koja osim toga što je dostojna obavljati taj posao raspolaže i svim potrebnim stručnim znanjima. Najnovija reforma provedena je u ožujku ove godine prvenstveno radi potrebnog usklađivanja Stečajnog zakona sa direktivama Europske unije.

Cilj ovog rada je prikazati složenost poslova koje mora obavljati stečajni upravitelj, kompleksnost znanja koja mora imati te analizirati i objasniti njegovu ulogu u stečajnom postupku.

Metode znanstveno-istraživačkog rada koje su korištene jesu: metoda analize, metoda sinteze, deduktivna metoda, metoda komparacije, metoda deskripcije, povijesna i statistička metoda.

2. Obilježja hrvatskoga stečajnog prava

Razvoj hrvatskog stečajnog prava počinje još u Banskoj Hrvatskoj te je do danas doživjelo mnogo promjena, a najnoviji Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona (Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona, NN 36/2022) na snazi je od ožujka ove godine.

Stečajno pravo je složeno i s jedne strane utvrđuje materijalnopravne pretpostavke i posljedice pokretanja stečajnog postupka i njegove provedbe, dok s druge strane uređuje takozvano organizacijsko i funkcionalno stečajno procesno pravo vezano uz tijela stečajnog postupka, sve sudionike, procese, radnje, prava i dužnosti svih subjekata i sudionika stečajnog postupka. (Dika et al., 2000., str. 11.)

2.1. Povijesni razvitak hrvatskoga stečajnog prava

Prvi Stečajni zakon donesen je još u Banskoj Hrvatskoj 1857. godine. Slijedeći je donesen 1897. godine te ostaje na snazi i nakon uspostavljanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca. *Zakon o prinudnom poravnanju van stečaja* iz 1929. godine slijedio je uzor odgovarajućih austrijskih zakona iz 1914. godine. (Dika et al., 2000., str. 3.)

U periodu nakon Drugog svjetskog rata smatralo se da su pravna pravila stečajnog prava i prava prisilne nagodbe u suprotnosti s novim poretkom te se nisu primjenjivala. Uvođenje radničkog samoupravljanja i povećana pravna autonomija gospodarskih subjekata otvorila je potrebu za donošenjem *Uredbe o prestanku poduzeća i radnji* kojom je 1953. godine uveden institut njihove prisilne likvidacije. Privredna reforma s kojom se planiralo početi 1965. godine trebala je biti popraćena *Zakonom o prisilnoj nagodbi i stečaju*, a pošto se od reforme odustalo odustalo se i od spomenutog zakona. (Dika et al., 2000., str. 3.)

Period nakon donošenja saveznog Ustava 1974. godine je period dogovorne ekonomije i udruženog rada i nije bio sklon stečajnom i nagodbenom pravu te je to period selektivnog i političkog legaliteta u primjeni tih prava. Oba *Zakona o sanaciji i prestanku organizacija udruženog rada*, jedan iz 1980. godine, a drugi iz 1986. godine prilagođeni su potrebama sanacije dužnika, redovito na račun vjerovnika, prvenstveno kroz mehanizme izvansudske sanacije. (Dika et al., 2000., str. 4.)

Regulativa iz područja stečajnog prava iz 1989. godine nije donijela bitne pomake od prijašnjega uređenja i prakse. Te je savezne propise Republika Hrvatska preuzela nakon osamostaljenja, uz odgovarajuće izmjene. (Dika et al., 2000., str. 4.)

„Napuštanje samoupravljanja, otvaranje procesa uspostavljanja jedinstvenog sustava vlasništva doveli su do novele Zakona o prisilnoj nagodbi stečaju i likvidaciji 1994. godine.“ (Dika et al., 2000., str. 4.)

Može se reći da Stečajnim zakonom iz 1996. godine (NN 44/96) počinje novo stečajno pravo u Republici Hrvatskoj.

Do donošenja novog Stečajnog zakona 2015. godine doneseno je sedam novela zakonu iz 1996. godine i dvije uredbe o izmjeni. Zakonom iz 2015. godine propisane su pretpostavke za otvaranje i provedbu predstečajnoga i stečajnoga postupka te pravne posljedice njihova otvaranja i provedbe, s osnovnom svrhom da se propišu mogućnosti i odrede prava i obveze dužnika kao i prava o obveze njegovih vjerovnika.

Prva novela zakonu iz 2015. godine donesena je 2017. godine u kojem prijeteća nesposobnost za plaćanje postaje razlog za pokretanje stečajnog postupka, a najnovija novela donesena je u ožujku 2022. godine i donosi najviše promjena u položaju i obuci stečajnih upravitelja.

2.2. Ciljevi i temeljna načela stečajnoga prava

„Osnovni je cilj novoga stečajnoga prava da se omogući skupno namirenje vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima. Taj je cilj upotpunjen pravno političkim ciljem da se gospodarski nesposobni subjekti uklone iz pravnoga prometa. Ipak, navedeni ciljevi mogu se korigirati tako da se tijekom stečajnog postupka provede i preustroj dužnika radi uređenja njegovog pravnoga položaja i odnosa prema vjerovnicima, a najvažnije radi održavanja njegove djelatnosti. Moglo bi se reći da se u novom stečajnom pravu klasični stečajni cilj provedbe generalne egzekucije kombinira s reorganizacijskim ciljem. S obzirom na svoje učinke reorganizacija ima stanoviti funkcionalni prioritet nad stečajem“ (Dika et al., 2000., str. 8.)

Temeljna načela stečajnoga prava su:

- načelo univerzalnosti:

stečaj se provodi u korist svih vjerovnika stečajnoga dužnika nad cjelokupnom njegovom imovinom (Dika et al., 2000., str. 8.)

- načelo pariteta:

a) načelo realnog pariteta – tražbina osigurana zalogom ima prednost pred tražbinama koje nisu osigurane založnim pravima na tom zalogu

b) načelo vremenskog pariteta – kada je zalog opterećen s više založnih prava, prednost pri namirivanju ima ona tražbina koja je ispred ostalih u prvenstvenom redu

c) konkurencija između više tražbina istog platnog reda rješava se prema načelu jednakosti (Hrastinski Jurčec, 2015.)

- načelo minimalne zaštite vjerovnika:

pojedine kategorije vjerovnika ne mogu u reorganizaciji proći gore nego u stečaju (Dika et al., 2000., str. 9.)

- načela aderacije i aktualizacije tražbina:

pretvaranje svih tražbina u dospjele novčane tražbine i unovčenje cjelokupne imovine dužnika, namirenje vjerovnika ne ostvaruje se nužno isplatom novca (Dika et al., 2000.)

Javnost stečaja i preustroja maksimalno je osigurana javnošću ročišta pred sudom i javnim objavljivanjem svih sudskih odluka i isprava koje sastavlja stečajni upravitelj (Dika et al., 2000.) na e-Oglasna ploča sudova.

2.3. Objektivne i subjektivne pretpostavke stečajnog postupka

Objektivna pretpostavka za pokretanje stečajnog postupka su postojanje kojega od zakonom predviđenih stečajnih razloga i postojanje imovine dostatne za pokriće troškova postupka. Prva okolnost u fazi pokretanja stečajnoga postupka ima značenje procesne pretpostavke, a u fazi odlučivanja o njegovu otvaranju materijalnopravne pretpostavke. Druga je samo pretpostavka za njegovu provedbu. Pored ovih objektivnih pretpostavki značenje specifične procesne pretpostavke u stečaju ima uplata predujma za namirenje troškova stečajnoga postupka koji je dužna uplatiti osoba koja podnosi prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. (Dika et al., 2000.)

„Subjektivne pretpostavke stečaja jesu postojanje dužnika nad kojim se stečaj može otvoriti i postojanje vjerovnika koji je ovlašten pokrenuti stečajni postupak.“ (Dika et al., 2000., str. 10.)

2.4. Statistika stečajeva u Republici Hrvatskoj

Prema podacima o kretanju predmeta trgovačkih sudova u Republici Hrvatskoj dolazi se do podataka o kretanju stečajnih predmeta.

Postupak predstečajne nagodbe bio je propisan Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Zakonom o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, NN 108/12, 144/12), s ciljem da se dužniku koji je postao nelikvidan i/ili insolventan omogući financijsko restrukturiranje na temelju kojeg će posati likvidan i solventan te vjerovnicima omogućiti povoljniji uvjeti namirenja njihovih tražbina od uvjeta koje bi vjerovnici ostvarili da je protiv dužnika pokrenut stečajni postupak. Taj zakon prestao je važiti stupanjem na snagu Stečajnog zakona (NN 71/15) 2015. godine, koji uz stečajni postupak regulira i predstečajni postupak.

Tablica 1. Kretanje stečajnih predmeta i predstečajnih nagodbi trgovačkih sudova od 2014. do 2021. godine

Godina	Vrsta predmeta	Kretanje predmeta			Indikator DT
		Primljeno	Riješeno	Neriješeno	
2021	Stečajni predmeti	8.815	8.138	6.778	304
	Predstečajna nagodba	1	3	2	243
2020	Stečajni predmeti	4.796	6194	6101	360
	Predstečajna nagodba	2	4	4	365
2019	Stečajni predmeti	7.166	8.436	7.108	308
	Predstečajna nagodba	9	17	6	129
2018	Stečajni predmeti	9.207	9.422	8.646	335
	Predstečajna nagodba	6	35	14	146
2017	Stečajni predmeti	9.928	12.355	10.581	313
	Predstečajna nagodba	39	94	43	167
2016	Stečajni predmeti	18.811	20.821.	14.523	255
	Predstečajna nagodba	210	415	98	86
2015	Stečajni predmeti	19.543	5.255	18.776	1.304

	Prestečajna nagodba	674	896	305	124
2014	Stečajni predmeti	2.460	3.239	4,487	506
	Predstečajna nagodba	1.246	1.285	527	150

Izvor: Obrada autorice prema podacima Ministarstva pravosuđa i uprave Republike Hrvatske, Statistički pregled o radu sudova 2014.- 2021. (<https://mpu.gov.hr>)

Prema podacima iz tablice zaključuje se da je primjena novog Stečajnog zakona 2015. godine imala utjecaja na povećanje stečajnih predmeta u 2015. i 2016. godini prema kojem je nad velikim brojem subjekata pokrenut stečaj po službenoj dužnosti. Istovremeno kao posljedica toga dolazi do drastičnog povećanja DT indikatora (pokazatelj vremena rješavanja predmeta) u 2015. godini u odnosu na godinu ranije, a nakon toga najduže trajanje postupka u danima je 360, dakle unutar godinu dana. Vidljiv je i trend smanjenja broja predstečajnih nagodbi te je u 2021. zaprimljena samo jedna, što je posljedica prestajanja važenja Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi.

Grafikon 1. Stečajevi poslovnih subjekata od 2017. do 2022. godine

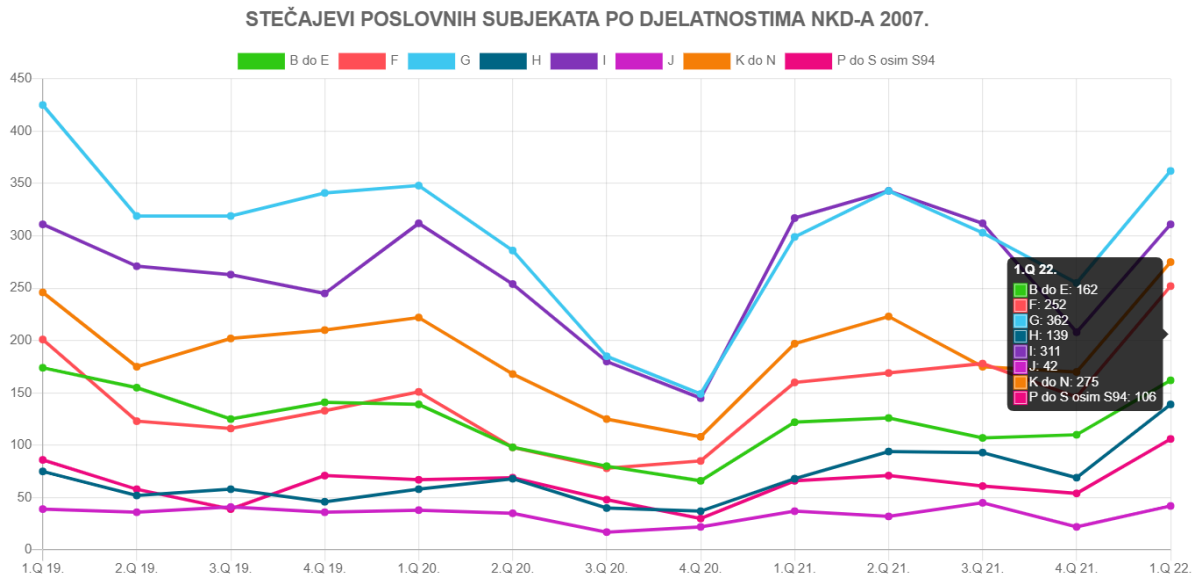

Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://web.dzs.hr>)

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku od 2017. primjećuje se trend smanjenja broja otvaranja stečajnih postupaka, iako u pojedinim godinama postoje

oscilacije, tako je taj trend znatno poremećen u 2020., dok se za 2021. pretpostavlja da su pokazatelji posljedica pandemije.

Grafikon 2. Stečajevi poslovnih subjekata po djelatnostima od 2017. do 2022. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://web.dzs.hr>)

Najviše otvorenih stečajeva tijekom godina bilo je u djelatnosti G – trgovina na veliko i na malo, popravak motornih vozila i motocikala, što je i očekivano i razumljivo jer je u ukupnom broju poslovnih subjekata najveći udio poslovnih subjekata upravo u području djelatnosti G, dok je najmanje stečajeva poslovnih subjekata u djelatnosti J – informacije i komunikacije.

3. Stečajni postupak

Stečaj je poseban izvanparnični postupak koji se provodi radi skupnog namirenja vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem njegove imovine i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima (SZ, čl. 2.). Stečajni postupak može se otvoriti ako sud utvrdi postojanje stečajnog razloga. Stečajni razlozi su nesposobnost za plaćanje i prezaduženost. Dužnik može predložiti otvaranje stečajnog postupka ako postoji prijeteća nesposobnost za plaćanje, odnosno ako učini vjerojatnim da svoje već postojeće obveze neće moći ispuniti po dospijeću (SZ, čl. 5.). Stečajni postupak može se provesti nad pravnom osobom i nad imovinom dužnika pojedinca, ako zakonom nije drukčije određeno. Dužnikom pojedincem u smislu Stečajnog zakona smatra se fizička osoba obveznik poreza na dohodak od samostalne djelatnosti prema odredbama Zakona o porezu na dohodak i fizička osoba obveznik poreza na dobit prema odredbama Zakona o porezu na dobit (SZ, čl. 3.). Nesposobnost za plaćanje postoji ako dužnik ne može trajnije ispunjavati svoje dospjele novčane obveze, te će se smatrati da je dužnik nesposoban za plaćanje: ako u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje koju vodi Financijska agencija ima jednu ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje u razdoblju dužem od 60 dana (što se dokazuje potvrdom Financijske agencije koja je dužna bez odgode takvu potvrdu izdati na zahtjev dužnika ili vjerovnika) ili ako nije isplatio tri uzastopne plaće koje radniku pripadaju prema bilo kojem aktu kojim se uređuje obveza poslodavca prema radniku (što se dokazuje obračunom neplaćene plaće koji je sastavljen u skladu s propisima) (SZ, čl. 6.). Prezaduženost postoji ako je imovina dužnika pravne osobe manja od njegovih postojećih obveza (SZ, čl. 7.).

Prema Stečajnom zakonu moguće je provesti likvidacijski i sanacijski stečaj. Kod likvidacijskog stečaja cilj je unovčiti imovinu dužnika kako bi se namirili vjerovnici, a nakon toga dužnik prestaje postojati. Kod sanacijskog stečaja cilj je provesti restrukturiranje dužnika pri čemu vjerovnici ne smiju biti dovedeni u lošiji položaj nego što bi bili da je proveden likvidacijski stečaj, a dužnik nastavlja s poslovanjem. Skupno namirenje svih vjerovnika stečajnog dužnika koje se provodi unovčenjem njegove imovine rezultira prestankom postojanja stečajnog dužnika kao pravne osobe, osim ako vjerovnici stečajnog dužnika prihvate stečajni plan na kojeg stečajni dužnik pristaje.

Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ovlašten je podnijeti vjerovnik ili dužnik, ako zakonom nije drukčije određeno (SZ, čl. 109.). U stečajnom postupku isključivo je stvarno i mjesno nadležan trgovački sud na čijem se području nalazi sjedište dužnika. Prvostupanjski postupak provodi sudac pojedinac, ako zakonom nije drukčije određeno, a o eventualnoj žalbi odlučuje drugostupanjski sud u vijeću koje čine tri suca. (SZ, čl. 8.)

Na temelju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka sud donosi rješenje o pokretanju prethodnoga postupka radi utvrđivanja pretpostavki za otvaranje stečajnog postupka (SZ, čl. 115), ali stečajni postupak može biti otvoren i bez prethodnog postupka. Rješenjem o otvaranju stečajnog postupka sud će odrediti da se otvaranje stečajnog postupka upisuje u registre, javne knjige, upisnike i očevidnike (SZ, čl. 129.), a zatim se zakazuje ispitno i izvještajno ročište. Skupština vjerovnika donosi odluke o svim pitanjima od važnosti za provedbu i okončanje stečajnog postupka. Prigodom davanja suglasnosti za završnu diobu sud određuje završno ročište vjerovnika (SZ, čl. 283.). Nakon završetka završne diobe sud će donijeti rješenje o zaključenju stečajnog postupka. Rješenje se dostavlja tijelu koje vodi registar u kojem je dužnik upisan, brisanjem iz registra stečajni dužnik pravna osoba prestaje postojati, a stečajni dužnik fizička osoba gubi svojstvo obrtnika ili osobe koja obavlja samostalnu djelatnost (SZ, čl. 286.).

4. Tijela stečajnog postupka

Tijela stečajnog postupka su: sud, stečajni upravitelj, skupština vjerovnika i odbor vjerovnika (SZ, čl. 75.). Stečajni upravitelj, odbor vjerovnika i skupština vjerovnika su takozvana izvansudska tijela.

4.1. Sud

Sud kao tijelo stečajnog postupka ima sljedeće ovlasti: odlučuje o pokretanju prethodnog postupka radi utvrđivanja postojanja stečajnog razloga i provodi taj postupak, odlučuje o otvaranju stečajnog postupka, imenuje i razješava stečajnog upravitelja, nadzire njegov rad i daje mu obvezne upute, nadzire odbor vjerovnika, određuje započete poslove koje treba završiti tijekom stečajnog postupka, određuje nagradu stečajnom upravitelju, odobrava isplatu vjerovnika, donosi odluke o zaključenju i obustavi stečajnog postupka, odlučuje o svim drugim pitanjima stečajnog postupka, ako o njima prema zakonu ne odlučuje drugo tijelo stečajnog postupka (SZ, čl. 76.).

Kada sud odlučuje o pokretanju prethodnog postupka radi utvrđivanja pretpostavki za otvaranje stečajnog postupka, pretpostavke su širi pojam od stečajnog razloga jer se tada utvrđuje da li je predlagatelj ovlaštena osoba. Prijedlog za otvaranje stečajnog postupka mogu podnijeti vjerovnik i dužnik, a sud utvrđuje dopuštenost prijedloga. Sud može donijeti rješenje o otvaranju stečajnog postupka bez provedbe prethodnog postupka. (Šimić, Omazić, 2016.)

Sud može otvoriti stečajni postupak na tri načina:

a) otvaranje stečajnog postupka bez prethodnog postupka

- ako na temelju prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka utvrdi postojanje stečajnog razloga, ako Fina podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, ako dužnik ili vjerovnik podnese prijedlog za otvaranje stečajnog postupka ili ako je predstečajni postupak neuspješno završio (Šimić, Omazić, 2016.)

b) otvaranje stečajnog postupka bez provođenja postupka

- ako prije otvaranja stečajnog postupka sud utvrdi da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje postupka ili je neznatne

vrijednosti, rješenjem će se pozvati osobe koje imaju pravni interes za provedbom stečajnog postupka da u roku od 15 dana uplate predujam za namirenje troškova prethodnog i otvorenog stečajnog postupka, ako osobe ne uplate traženi iznos sud će donjeti rješenje o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka (SZ, čl. 132.)

c) otvaranje stečajnog postupka nakon provođenja prethodnog postupka

- ako je pokrenut prethodni postupak, sud će odrediti ročište radi rasprave o pretpostavkama za otvaranje stečajnog postupka najkasnije u roku od 60 dana od podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, te će na ročištu, a najkasnije u roku od tri dana nakon njegova zaključenja, donijeti rješenje o otvaranju stečajnog postupka (SZ, čl. 128.)

Izbor stečajnog upravitelja u stečajnom postupku obavlja se metodom slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda. Ako sud smatra da stečajni upravitelj izabran metodom slučajnog odabira ne raspolaže potrebnom stručnošću ili poslovnim iskustvom potrebnim za vođenje stečajnog postupka, za stečajnog upravitelja može odabrati drugu osobu s liste stečajnih upravitelja nadležnog suda (SZ, čl. 84). Sud, uz odbor vjerovnika i skupštinu vjerovnika, nadzire rad stečajnog upravitelja (SZ, čl. 90.), a može ga po službenoj dužnosti ili na prijedlog odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika razriješiti ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili ako ne postupa po nalogu suda (SZ, čl. 91.). Sud određuje i nagradu stečajnom upravitelju rješenjem prema uredbi kojom Vlada Republike Hrvatske utvrđuje kriterije i način obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima (SZ, čl. 94.).

Sud može prije prvog ročišta vjerovnika osnovati odbor vjerovnika i imenovati njegove članove, a radi zaštite interesa vjerovnika u stečajnom postupku (SZ, čl. 96.). Sud može člana odbora vjerovnika razriješiti po službenoj dužnosti (SZ, čl. 99.). Sud i stečajni upravitelj se obavezno pozivaju na sjednice odbora vjerovnika, bez prava glasa, a sud odlučuje samo kada su glasovi nazočnih članova podijeljeni, sud može ukinuti odluku odbora vjerovnika odgovarajućom primjenom odredbi članka 108. Stečajnog zakona (SZ, čl. 101.).

Sud nakon ispitnog ročišta donosi rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama na temelju tablice ispitanih tražbina uz obaveznu naznaku razloga

osporavanja, te odlučuje o upućivanju na parnicu radi osporavanja tražbine (SZ, čl. 50.). Završna dioba obavlja se nakon završetka unovčenja stečajne mase, a suglasnost za završnu diobu daje sud rješenjem kojim određuje završno ročište (Šimić, Omazić, 2016.).

Odmah nakon završetka završne diobe sud će donjeti rješenje o zaključenju stečajnog postupka, a rješenje i osnova zaključenja stečajnog postupka objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (SZ, čl. 286.).

4.2. Stečajni upravitelj

Stečajni upravitelj je tijelo stečajnog postupka na koje otvaranjem stečajnog postupka prelaze prava dužnika pravne osobe. Također, otvaranjem stečajnog postupka, prava dužnika pojedinca na upravljanje i raspolaganje imovinom koja ulazi u stečajnu masu prelaze na stečajnog upravitelja (SZ, čl. 159.). Ovlaštenja stečajnog upravitelja su: ima prava i obveze tijela dužnika pravne osobe, vodi poslovanje ako stečajni dužnik nastavlja poslovati tijekom stečajnog postupka, zastupa dužnika, vodi samo one poslove dužnika pojedinca koji se odnose na stečajnu masu i zastupa ga kao stečajnog dužnika s ovlaštenjima zakonskog zastupnika (SZ, čl. 88.). Stečajni upravitelj dužan je postupati savjesno i uredno, podnositi pisana izvješća o tijeku stečajnog postupka koja će se objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova (SZ, čl. 89.).

Za stečajnog upravitelja može se imenovati osoba upisana na listi stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda (SZ, čl. 77.). Stečajni upravitelj je fizička osoba koja ima poslovnu i zdravstvenu sposobnost, ima položen stručni ispit te je nakon njega obavila stručnu obuku u trajanju od najmanje jedne godine, ima sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti te je dostojna za obavljanje poslova stečajnog upravitelja (SZ, čl. 79.). Izbor stečajnog upravitelja obavlja se metodom slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda (SZ, čl. 84.), a imenuje ga sud rješenjem o otvaranju stečajnog postupka (SZ, čl. 85.).

Rad stečajnog upravitelja nadzire sud, odbor vjerovnika i skupština vjerovnika, te je on dužan postupati prema nalogu suda (SZ, čl. 90.). Ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz nekih drugih razloga, a osobito ako ne postupa po nalogu suda, sud ga može po službenoj dužnosti ili na prijedlog odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika

razriješiti dužnosti (SZ, čl. 91.). Ako svojom krivnjom povrijedi koju od svojih dužnosti, dužan je nadoknaditi štetu svim sudionicima stečajnog postupka (SZ, čl. 92.).

Za svoj rad stečajni upravitelj ima pravo na naknadu troškova i nagradu koju određuje sud rješenjem (SZ, čl.94.). Nakon prestanka obavljanja svoje dužnosti dužan je na propisanom obrascu položiti završni račun vjerovnicima (SZ, čl. 95.).

4.3. Odbor vjerovnika

Odbor vjerovnika je tijelo stečajnog postupka koje može osnovati sud prije prvog ročišta ili skupština vjerovnika na izvještajnom ili kojem kasnijem ročištu radi zaštite interesa vjerovnika u stečajnom postupku (SZ, čl. 107.). U odboru vjerovnika moraju biti zastupljeni stečajni vjerovnici s najvišim tražbinama i stečajni vjerovnici s malim tražbinama kao i predstavnik prijašnjih dužnikovnih radnika. Za članove odbora mogu biti imenovani i razlučni vjerovnici i osobe koje nisu vjerovnici ako bi svojim stručnim znanjem mogle pridonjeti radu odbora. Broj članova odbora vjerovnika mora biti neparan, ali ne više od devet. Podneske u ime odbora podnosi odnosno izjave daje predsjednik odbora na temelju odluke odbora. Ako je broj stečajnih vjerovnika manji od pet, ovlaštenja odbora imaju svi vjerovnici. (SZ, čl. 96.)

Odbor vjerovnika dužan je nadzirati stečajnog upravitelja i pomagati mu u vođenju poslova, pratiti tijek poslovanja ako dužnik nastavlja poslovanje, pregledavati poslovne knjige i poslovnu dokumentaciju te naložiti provjeru prometa i iznosa gotova novaca. Pojedine članove može ovlastiti za obavljanje pojedinih poslova iz svog djelokruga. U okviru svog djelokruga odbor vjerovnika osobito:

- razmatra izvješća stečajnog upravitelja o tijeku stečajnog postupka i stanju stečajne mase
- pregledava poslovne knjige i cjelokupnu dokumentaciju koju je preuzeo stečajni upravitelj
- podnosi progovor sudu na rad stečajnog upravitelja
- daje odobrenje na predračun troškova stečajnog upravitelja
- daje mišljenje sudu o unovčenju imovine dužnika, kad sud to zatraži
- daje mišljenje sudu o nastavljanju započetih poslova odnosno o radu stečajnog dužnika, kad sud to zatraži

- daje mišljenje sudu o priznavanju opravdanih manjkova utvrđenih popisom imovine, kad sud to zatraži (SZ, čl. 98.).

Ovlasti odbora tako se mogu podijeliti na:

- obvezujuće - odobrava predračun troškova stečajnog postupka

- kontrolne - kojima prvenstveno kontrolira rad stečajnog upravitelja i stanje stečajne mase

- savjetodavne - kojima radi zaštite interesa vjerovnika daje mišljenje sudu oko unovčenja imovine. (Šimić, Omazić, 2016.)

Stečajni upravitelj dužan je dobiti suglasnost odbora vjerovnika za pravne radnje koje su od posebne važnosti za stečajni postupak (SZ, čl. 230.).

Članovi odbora vjerovnika dužni su nadoknaditi štetu razlučnim i stečajnim vjerovnicima ako su svojom krivnjom povrijedili koju od svojih zakonskih dužnosti (SZ, čl. 100.).

Odbor vjerovnika o pitanjima iz svog djelokruga odlučuje na sjednicama, ako je nazočna većina ukupnog broja njegovih članova. Prvu sjednicu saziva sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stečajnog upravitelja ili većine članova odbora vjerovnika, te na toj sjednici članovi odbora odabiru predsjednika. Iduće sjednice može sazvati i predsjednik odbora vjerovnika. Na sjednice odbora vjerovnika obavezno se pozivaju sud i stečajni upravitelj bez prava glasa. Odbor vjerovnika odlučuje većinom glasova prisutnih članova, a ako su glasovi podijeljeni odlučuje sud. Sud može i ukinuti odluku odbora vjerovnika. (SZ, čl. 101.)

Članovi odbora vjerovnika imaju pravo na nagradu za rad u odboru. Nagrada se određuje do iznosa prosječne dnevne plaće u Republici Hrvatskoj po danu koji provedu u obavljanju poslova iz svog djelokruga (SZ, čl. 102.).

Sud može člana odbora vjerovnika razriješiti po službenoj dužnosti ili na zahtjev vjerovnika ili na osobni zahtjev. Prije donošenja odluke potrebno ga je saslušati. Sud će imenovati novoga člana odbora vjerovnika ako bi zbog razrješenja broj članova odbora bio manji od tri. Na prvom slijedećem ročištu vjerovnici mogu isključiti člana kojeg je imenovao sud i izabrati drugog člana. (SZ, čl. 99.)

4.4. Skupština vjerovnika

Skupština vjerovnika je tijelo stečajnog postupka koje saziva sud, pravo sudjelovanja imaju svi stečajni vjerovnici, svi stečajni vjerovnici s pravom odvojenog namirenja, stečajni upravitelj i dužnik pojedinac (SZ, čl. 103.).

Obrazložen prijedlog za sazivanje skupštine vjerovnika mogu dati:

- stečajni upravitelj

- odbor vjerovnika

- stečajni vjerovnici:

a) najmanje pet stečajnih vjerovnika koji nisu nižeg isplatnog reda, uz uvjet da zbroj tražbina stečajnih vjerovnika na temelju ocjene suda prelazi petinu iznosa tražbina svih stečajnih vjerovnika koji ne pripadaju nižim isplatnim redovima

b) jedan ili više stečajnih vjerovnika koji ne pripadaju nižim isplatnim redovima, uz uvjet da zbroj njihovih tražbina na temelju ocjene suda prelazi dvije petine iznosa tražbina svih stečajnih vjerovnika koji ne pripadaju nižim isplatnim redovima.

Vrijeme između primitka prijedloga i skupštine vjerovnika ne smije biti duže od trideset dana. Ako sud rješenjem odbije sazvati skupštinu vjerovnika podnositelj prijedloga protiv rješenja suda ima pravo na posebnu žalbu. Ako sud ne sazove skupštinu u roku od trideset dana od primitka prijedloga niti u tom roku ne donese rješenje kojim odbija sazvati skupštinu vjerovnika, smatrat će se da je donio rješenje kojim je prijedlog odbio. (SZ, čl. 104.)

Skupštinu vjerovnika vodi sud i sastavlja zapisnik primjenom Zakona o parničnom postupku. Smatra se da je skupština vjerovnika donijela odluku ako je zbroj iznosa tražbina stečajnih vjerovnika koji su glasovali za neku odluku viši od broja iznosa tražbina vjerovnika koju su glasovali protiv te odluke, ako Stečajnim zakonom nije drukčije određeno. (SZ, čl. 105.)

„Pravo sudjelovanja na skupštini znači pravo pristupa, davanje izjava, traženje izvješća i obrazloženja, podnošenje prigovora, raspravljanje, davanje prijedloga i svaki drugi oblik diskusije.“ (Šimić, Omazić, 2016., str. 44)

Pravo glasa sudionika skupštine vjerovnika razlikuje se od prava sudjelovanja, pravo glasa imaju stečajni vjerovnici čije su tražbine utvrđene, ali ne i stečajni

vjerovnici čije su tražbine osporene. Smatrat će se da vjerovnik ima pravo glasa, iako je njegova tražbina osporena, ako postojanje svoje tražbine dokazuje ovršnom ispravom, osim ako se javnom ili javno ovjеровljenom ispravom ne dokaže prestanak postojanja tražbine. Također će se smatrati da razlučni vjerovnik ima pravo glasa za dio svoje tražbine osigurane razlučnim pravom koju je prijavio u stečajnom postupku kao stečajni vjerovnik, iako je ta njegova tražbina osporena, ako je osigurana razlučnim pravom upisanim u javnoj knjizi, osim ako dužnik ne dokaže pravo postojanja tražbine. Ako i nisu ispunjene navedene pretpostavke stečajnim vjerovnicima osporenih tražbina priznat će se pravo glasa ako se na skupštini vjerovnika stečajni upravitelj i nazočni vjerovnici s pravom glasa tako sporazumiju. Ako se sporazum o pravu glasa ne može postići, o tome odlučuje sud na skupštini rješenjem protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba. Vjerovnici stečajne mase nemaju pravo glasa. Vjerovnici nižih isplatnih redova nemaju pravo glasa, osim ako su njihove tražbine utvrđene. Vjerovnici imaju pravo glasa do punog namirenja svoje tražbine. (SZ, čl. 106.)

Skupština vjerovnika ovlaštena je na izvještajnom ili kojem kasnijem ročištu:

- osnovati odbor vjerovnika, ako on nije osnovan, odnosno izmijeniti njegov sastav ili ga ukinuti
- imenovati novog stečajnog upravitelja
- odlučiti o poslovanju dužnika, hoće li se ono nastaviti ili obustaviti, o načinu i uvjetima unovčenja njegove imovine koja nije opterećena razlučnim pravom
- naložiti stečajnom upravitelju izradu stečajnog plana
- donijeti sve odluke iz nadležnosti odbora vjerovnika
- odlučiti o drugim pitanjima važnima za provedbu i završetak stečajnog postupka.

Skupština vjerovnika ima pravo zatražiti od stečajnog upravitelja obavijesti i izvještaje o stanju stvari i vođenju poslova. Ako nije osnovan odbor vjerovnika, skupština vjerovnika može naložiti provjeru prometa i iznosa gotova novca kojom upravlja stečajni upravitelj. Vjerovnici svoje odluke mogu izmijeniti na kasnijim ročištima. (SZ, čl. 107.)

Odluke skupštine vjerovnika mogu se ukinuti. Na zahtjev razlučnog vjerovnika, stečajnog vjerovnika koji nije nižeg isplatnog reda, stečajnog upravitelja ili iznimno po službenoj dužnosti sud će ukinuti odluku skupštine vjerovnika ako je protivna zajedničkom interesu stečajnih vjerovnika. Sud je dužan odlučiti odmah na skupštini na kojoj je zahtjev upućen, osim u složenijim slučajevima kada može odgoditi donošenje odluke za osam dana od održavanja skupštine. Rješenje kojim se ukida odluka skupštine vjerovnika objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Pravo na posebnu žalbu protiv te odluke ima svaki razlučni vjerovnik i svaki stečajni vjerovnik koji nije nižeg isplatnog reda. (SZ, čl. 108.)

5. Uloga stečajnog upravitelja u stečajnom postupku

Stečajni postupak je složeni sudski izvanparnični postupak kojemu je osnovni cilj na jednom mjestu urediti imovinsko pravne odnose između dužnika i svih njegovih vjerovnika. U postupak su uključeni vjerovnici koji preko skupštine i odbora vjerovnika ostvaruju svoje interese. Kako bi se osigurala efikasna građansko pravna zaštita svim osobama uključenim u postupak zakonodavac je ustanovio ulogu nepristrane, izvansudske osobe koja pomaže da se stečajni postupak brzo i efikasno provede u interesu svih sudionika postupka. Za razliku od ostalih stručnih osoba koje pomažu sudu u donošenju meritornih odluka kao što su razni vještaci i revizori, stečajni upravitelj ima položaj tijela stečajnog postupka, a njegova uloga nije samo provođenje radnji na temelju kojih sudac donosi odluku već se njegova uloga sastoji od obavljanja različitih radnji s ciljem provođenja sudskog postupka. Bez sudjelovanja stečajnog upravitelja ne bi se mogao provoditi stečajni postupak te je on izuzetno važan za rad i integritet stečajnog sustava. Stečajni upravitelj je obvezno tijelo stečajnog postupka koje se uvijek imenuje prilikom donošenja odluke o otvaranju stečajnog postupka. (Barišić et al., 2012., str. 62-63.)

Od 31.03.2022. godine na snazi je Zakon o izmjenama i dopunama stečajnog zakona kojim se implementira *Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20.06.2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti)* (SL L 172/18).

Obavljanje poslova stečajnog upravitelja pravno je složen posao kojim se upravlja imovinom stečajnog dužnika, a radi namirenja vjerovnika iz imovine stečajnog dužnika. Cilj najnovijih izmjena i dopuna zakona je da, između ostalog, stečajni upravitelji dobiju odgovarajuće osposobljavanje te da raspolažu potrebnim stručnim znanjem za obavljanje svojih poslova i dužnosti, ali i da postupak imenovanja, razrješenja i davanja ostavke budu jasni, transparentni i pošteni. (Bodul, 2022.)

5.1. Stečajni upravitelj kroz povijest

„Prvi stečajni propis, Privremeni red stečajni donesen je 1853. te je propisivao kako sudac može za nadzornika mase imenovati odvjetnika ili drugog po pravu vješta i poštena čovjeka kojem je cilj brzo okončati stečaj.“ (Bodul, 2022.)

1987. godine zamijenjen je Stečajnim zakonom s istim propisima za nadzornika, te ostaje na snazi i nakon nastajanja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1918. godine. Slijedeći Stečajni zakon i Zakon o prinudnom poravnanju izvan stečaja donesen je 1929. godine i za uzor je imao odgovarajuće austrijske zakone. Taj zakon je određivao da „svako neporočno, pouzdano i vješto lice može biti postavljeno za upravitelja stečajne mase bez obzira na to je li advokat ili ne “. (Bodul, 2022.)

Nakon Drugog svjetskog rata prijašnja pravila stečajnoga prava se nisu primjenjivala jer se smatralo da su u suprotnosti s novim pravnim poretkom. Godine 1989. donesen je Zakon o prinudnom poravnanju, stečaju i likvidaciji po kojem je stečajni upravitelj imao znatna ovlaštenja, a premalo uvjeta koje je bilo potrebno ispuniti, pa je jedini uvjet bio da „osoba mora biti stručna i nepristrana i da ne može biti lice koje ne može biti imenovano za direktora poduzeća“. (Bodul, 2022.)

Nakon osamostaljenja Republika Hrvatska je preuzela Zakon o prisilnoj nagodbi stečaju i likvidaciji (NN 54/1994) koji je važio sve do stupanja na snagu Stečajnog zakona 1997. godine (NN 44/1996) koji se smatra prvim modernim Stečajnim zakonom. Tim Zakonom prvotno se za stečajnog upravitelja mogla imenovati fizička osoba koja je raspolagala potrebnom stručnošću i poslovnim iskustvom te je to mogao biti i javni bilježnik, javnobilježnički prisjednik ili odvjetnik , a određuju se i negativne pretpostavke za imenovanje. Prva novela (NN 29/99) je pooštrila kriterije za imenovanje, a uvodi se i obveza polaganja stručnog ispita. Po toj noveli na listi stečajnih upravitelja može biti osoba koja ima visoku stručnu spremu i položen stručni ispit. Ispit se polaže iz predmeta: stečajno pravo, osnove građanskog prava, prava društava i trgovačkog prava te osnove računovodstva i financija. Druga novela (NN 129/00, čl. 9.) propisuje da se za stečajnog upravitelja može imenovati fizička osoba koja ima visoku stručnu spremu (VII/I stupanj), položen stručni ispit za stečajnog upravitelja te koja raspoložuje potrebnom stručnošću i poslovnim iskustvom. (Bodul, 2022.)

Prema trećoj noveli (NN 123/03, čl.7.) za stečajnog upravitelja može biti imenovan samo odvjetnik, odvjetnički ured koji ima financijsko-ekonomskog savjetnika ili član javnog trgovačkog društva upisanog u sudski registar za obavljanje djelatnosti stečajnog upravitelja koji ima visoku stručnu spremu i položen stručni ispit za stečajnog upravitelja. Ova odredba je stvorila probleme u praksi pa je u četvrtoj noveli došlo do promjena te tako za stečajnog upravitelja može biti imenovana isključivo fizička osoba koja zadovoljava opće i posebne uvjete (NN 82/06, čl.9.). Opći uvjeti su: visoka stručna sprema, položen stručni ispit za stečajnog upravitelja i da se nalazi na listi stečajnih upravitelja. Posebni uvjeti su: da raspolaže potrebnom stručnošću i poslovnim iskustvom potrebnim za vođenje stečajnog postupka. Donesen je i stroži *Pravilnik o programu stručnog ispita za stečajnog upravitelja* i načinu njegova polaganja. (Bodul, 2022.)

Novi Stečajni zakon (NN 71/15) donosi reformu pravila o imenovanju stečajnih upravitelja te su utvrđene A i B liste stečajnih upravitelja, a izbor se obavlja metodom slučajnog odabira. (Bodul, 2022.)

5.2. Reforma položaja stečajnog upravitelja 2022. godine

Novela donesena ove godine (NN 36/22) druga je novela Stečajnom zakonu iz 2015. godine, a izglasana je radi usklađivanja s odredbama Direktive (EU) o restrukturiranju i nesolventnosti.

Ponovo je uvedena samo jedna lista stečajnih upravitelja, ali se dodaje Lista visokokvalificiranih stečajnih upravitelja koja propisuje uvjete, kvalifikaciju, stručna znanja i postignuća koje mora osoba zadovoljiti da bi bila na toj listi. Može se osnovati i Društvo stečajnih upravitelja te se reguliraju odredbe tko i pod kojim uvjetima može takvo društvo osnovati.

Mijenja se naslov i sadržaj članka 80. koji govori o udaljenju od obavljanja dužnosti stečajnog upravitelja, a u članku 81. detaljnije se reguliraju pretpostavke za brisanje s liste stečajnih upravitelja.

Stručni ispit organizira i provodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa te se člankom 82. uređuje stručni ispit, obuka i usavršavanje. Uvode se obvezne pripreme za polaganje stručnog ispita, a isto ministarstvo nakon položenog stručnog ispita organizira i provodi stručnu obuku u trajanju od najmanje jedne godine.

Novim člancima 83.a, 83.b i 83.c regulira se nadzor nad radom i ponašanjem stečajnog upravitelja kao i etička načela i pravila ponašanja radi očuvanja dostojanstva i ugleda službe. O povredama etičkog kodeksa odlučuje Ministarstvo pravosuđa i Etičko vijeće.

Izbor stečajnoga upravitelja i dalje se obavlja metodom slučajnog odabira koja se na odgovarajući način primjenjuje na Listu visokokvalificiranih stečajnih upravitelja.

Do izmjena dolazi i u dužnostima stečajnog upravitelja u vezi predradnji koje ima u komunikaciji s FINA-om u postupku prodaje putem elektroničke javne dražbe (SZ, čl. 89.).

Ukinuta je odredba prema kojoj je stečajni upravitelj stečajnu masu trebao unovčiti u roku od godinu i pol od dana održavanja izvještajnog ročišta, prvenstveno zbog situacija kada je dužnik raspolagao većom stečajnom masom te bi iz praktičnih razloga taj rok bio doveden u pitanje.

Izmijenjen je članak 91. po kojem sud može po službenoj dužnosti razriješiti stečajnog upravitelja ili na zahtjev odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika, ako svoju dužnost ne obavlja uspješno, a osobito ako ne postupa po nalogu suda.

Izmijenjeno je uređenje po kojem stečajni upravitelj koji je razriješen dužnosti nema pravo na žalbu već samo na očitovanje. Dakle, novim uređenjem stečajni upravitelj koji je razriješen dužnosti ima pravo žalbe, a protiv rješenja o odbijanju prijedloga za razrješenje pravo žalbe imaju odbor vjerovnika i svi vjerovnici koji su glasali za prijedlog razrješenja. (Bodul, 2022.)

5.3. Karakteristike stečajnih upravitelja u zemljama Europske unije

Nesolventnost kao razlog za pokretanje stečajnog postupka pojavljuje se u svim zemljama Europske unije. Koliko su stečajni postupci slični toliko su i različiti, pa tako i uloga stečajnog upravitelja u tijeku postupka. Zajedničko je to što u svim zemljama postoji osoba stečajnog upravitelja.

Slovenija

U Sloveniji se upravitelj imenuje u postupku prisilne negotbe i u stečajnim postupcima, a imenuje ga sud. Posao upravitelja može obavljati samo osoba koja ima valjanu dozvolu i ispunjava propisane uvjete, te to može osim slovenskog državljanina

biti i državljanin članice Europske unije uz aktivno znanje slovenskog jezika. Ministru nadležnom za poslove pravosuđa daje izjavu o savjesnom obavljanju poslova. Pokretanjem stečajnog postupka upravitelj stječe ovlasti kojima vodi poslove dužnika u skladu s potrebama postupka. (<https://e-justice.europa.eu/>)

Njemačka

U slučaju nesolventnosti pokreće se postupak isključivo na zahtjev, a ne po službenoj dužnosti, a upravitelj je ključni dionik postupka. Upraviteljem se mogu imenovati samo fizičke osobe, a u obzir dolaze odvjetnici, računovođe i porezni savjetnici. Od njega se zahtijeva da imovinu koju zatekne u pokretanja postupka u slučaju nesolventnosti „očisti“ od svih predmeta koji nisu vlasništvo dužnika, da isplati plaću radnicima, da izradi izvješće o imovini i obvezama te ostale pravne poslove. Upravitelj podliježe nadzoru nesolvencijskog suda. U načelu može slobodno raspolagati imovinom koja ulazi u nesolvencijsku masu. (<https://e-justice.europa.eu/>)

Italija

Upravitelj u slučaju nesolventnosti ima obveze i ovlasti upravljati imovinom, prodati je i raspodijeliti sredstva vjerovnicima, a može ispitati nesolventu osobu kako bi otkrio informacije. Upravitelj može odlučiti da li će nakon pokretanja postupka ugovori koji su na snazi i dalje vrijediti ili će se raskinuti. Stečajni upravitelj može uz prethodno odobrenje: nastaviti upravljati društvom, dati poduzeće u najam, prodati svu imovinu radi raspodjele primitaka vjerovnicima, odlučiti ne prodati imovinu niske vrijednosti. (<https://e-justice.europa.eu/>)

Finska

U Finskoj postoje tri različite vrste postupka u slučaju nesolventnosti: stečaj, restrukturiranje poduzeća i prilagodba dugova fizičke osobe. Upravitelja imenuje sud na početku postupka. Upravitelj u stečajnom postupku zastupa stečajnu masu, zaprima tražbine i sastavlja diobni popis, brine o upravljanju imovinom i prodaji imovine koja pripada stečajnoj masi. U postupku restrukturiranja odgovoran je za ostvarivanje svrhe postupka i zaštitu interesa vjerovnika, te sastavlja prijedlog programa restrukturiranja. U slučaju prilagodbe duga, dužnost upravitelja je, ako ga se imenuje, da sastavi nacrt rasporeda plaćanja i obavlja ostale dužnosti koje mu sud

odredi. Pravna osoba ne može obavljati dužnost upravitelja. (<https://e-justice.europa.eu/>)

Mađarska

Stečajnim zakonom u Mađarskoj su uređene dvije vrste postupaka u slučaju nesolventnosti: stečajni postupak i postupak likvidacije. Stečajni upravitelj u stečajnom postupku pravna je osoba koju je imenovao sud i koja je ovlaštena za obavljanje zadaća upravitelja. Stečajni upravitelj, pravna osoba, mora imenovati zaposlenika s odgovarajućim kvalifikacijama za obavljanje aktivnosti stečajnog upravitelja. Dužnost te osobe je pratiti gospodarske aktivnosti dužnika kako bi se postigla nagodba pri čemu mora voditi računa o interesima vjerovnika, mora obaviti prijavu tražbina vjerovnika, izraditi prijedlog nagodbe. Likvidator je organizacija likvidator, pravna osoba ovlaštena za obavljanje zadaća upravitelja u slučaju nesolventnosti, koju imenuje sud i pravni je zastupnik organizacije u postupku likvidacije te istovremeno jamči interese vjerovnika i obavlja zakonom propisane zadaće. (<https://e-justice.europa.eu/>)

5.4. Uvjeti za obavljanje dužnosti stečajnog upravitelja

Za stečajnog upravitelja može se imenovati osoba upisana na listi stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda (SZ, čl. 77.). Listu stečajnih upravitelja utvrđuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa za područje nadležnosti svakog suda. Lista stečajnih upravitelja može se nadopunjavati, a osoba može biti upisana na listu stečajnih upravitelja za područje nadležnosti jednog ili više sudova. Lista stečajnih upravitelja objavljuje se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dužno je voditi i na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova objaviti popis stečajnih upravitelja s naznakom stečajnih i predstečajnih postupaka u kojima su imenovani kao povjerenici, privremeni stečajni upravitelji i stečajni upravitelji, način njihova izbora, naznaku dužnika i suca koji vodi postupak, naznaku razrješenja i razloga razrješenja te izrečenih novčanih kazni. (SZ, čl. 78.)

Na listu stečajnih upravitelja može biti upisana fizička osoba:

- koja ima poslovnu sposobnost i zdravstvenu sposobnost za obavljanje poslova stečajnog upravitelja
- koja ima položen stručni ispit za stečajnog upravitelja

- koja je nakon položenog stručnog ispita obavila stručnu obuku u trajanju od najmanje jedne godine
- koja ima sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti odgovarajućom primjenom odredbi o osiguranju od profesionalne odgovornosti za odvjetnike
- koja je dostojna za obavljanje poslova stečajnog upravitelja (SZ, čl. 79.).

Na listu stečajnih upravitelja neće se upisati osoba za koju se u postupku upisa utvrdi da ne ispunjava pretpostavke dostojnosti. Međutim, zakon ne određuje koja je osoba dostojna za obavljanje poslova stečajnog upravitelja, već se određuje da nije dostojna ona osoba:

- protiv koje je pokrenut kazneni postupak za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti
- koja je osuđena za kazneno djelo za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti
- koja je brisana s liste stečajnih upravitelja na temelju rješenja o razrješenju zbog nepostupanja po nalogu suda za povrat onog što je tijekom postupka primila, osobito ako odbije ispuniti nalog suda u svezi s predajom dužnosti, ako odbije ili nepotrebno odgađa predaju dokumentacije ili ako ne postupa po nalogu za dostavu izvješća o određenim pitanjima, dok ne prođu tri godine od brisanja
- koja je razriješena dužnosti stečajnog upravitelja zbog neurednog obavljanja dužnosti u više od dva stečajna postupka u tijeku tri godine, dok ne prođu tri godine od dana brisanja i ponovo ne položi ispit za stečajnog upravitelja
- koja je nesposobna za plaćanje (SZ, čl. 79.).

5.4.1. Lista visokokvalificiranih stečajnih upravitelja, društvo stečajnih upravitelja

Novim izmjenama i dopunama zakona stečajni upravitelji upisuju se na listu kvalificiranih stečajnih upravitelja i listu visokokvalificiranih stečajnih upravitelja. Na listu visokokvalificiranih stečajnih upravitelja može biti upisana osoba koja je upisana na listu stečajnih upravitelja najmanje sedam godina i:

- koja je imenovana za stečajnog upravitelja u najmanje dva stečajna postupka u kojima se stečajni dužnici mogu označiti kao srednji i veliki poduzetnici u smislu računovodstvenih propisa

- koja je uspješno dovršila najmanje dva stečajna postupka potvrdom stečajnog plana.

Lista visokokvalificiranih stečajnih upravitelja može se dopunjavati. (SZ, čl. 79.a)

Dvoje ili više stečajnih upravitelja upisanih na listi stečajnih upravitelja može osnovati trgovačko društvo. Društvo stečajnih upravitelja osniva se kao javno trgovačko društvo ili kao društvo s ograničenom odgovornošću. Društvo stečajnih upravitelja ne može osnovati drugo društvo stečajnih upravitelja. Društvo stečajnih upravitelja s ograničenom odgovornošću mogu osnovati dvoje ili više stečajnih upravitelja, a najniži iznos temeljnog kapitala iznosi 200.000,00 kuna. (SZ, čl. 79.b)

5.4.2. Brisanje s liste stečajnih upravitelja

Osoba koja se nalazi na listi stečajnih upravitelja brisat će se s liste na osobni zahtjev ili po službenoj dužnosti:

- ako se utvrdi da nisu postojali odnosno da su prestali postojati uvjeti na temelju kojih je osoba upisana na listu

- ako je pravomoćno osuđena zbog kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti

- ako je razriješena dužnosti zbog neurednog obavljanja dužnosti iz članka 91. stavka 2. Stečajnog zakona u više od dva stečajna postupka u posljednje tri godine

- ako nije postupila po rješenju suda iz članka 91. stavka 6. Stečajnog zakona, odnosno ako odbije nalog suda u vezi s predajom dužnosti, ako odbije ili nepotrebno odgađa predaju dokumentacije ili ako ne postupi prema nalogu suda za dostavu izvješća o određenim pitanjima

- ako ne dostavi dokaz da ima sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti

- ako svake dvije godine od dana upisa ne dostavi dokaz o provedenom stručnom usavršavanju (stručno usavršavanje sastoji se od sudjelovanja u stručnim radionicama), a stečajni upravitelji dužni su svake dvije godine od dana upisa na listu stečajnih upravitelja sudjelovati u najmanje tri stručne radionice (Pravilnik o utvrđivanju lista stečajnih upravitelja, NN 51/22, čl. 32.)

- kad navršši sedamdeset godina života, ili nakon dovršetka svih postupaka u kojima su imenovani do trenutka navršavanja sedamdeset godina života

- smrću. (SZ, čl. 81.)

Prema *Pravilniku o utvrđivanju lista stečajnih upravitelja* članak 9. rješenje o brisanju s liste stečajnih upravitelja i brisanju s liste visoko kvalificiranih stečajnih upravitelja donosi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Donesena rješenja su upravni akti protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

5.5. Stručni ispit za stečajnog upravitelja

Stručni ispit za stečajnog upravitelja organizira i provodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, a polaganju može pristupiti osoba:

- koja ima završeni diplomski sveučilišni studij pravne ili ekonomske struke odnosno završeno visoko obrazovanje s najmanje 300 ECTS bodova pravne ili ekonomske struke
- koja ima najmanje tri godine radnog iskustva u pravnoj i/ili ekonomskoj struci
- koja je pohađala obvezne pripreme za polaganje stručnog ispita za stečajnog upravitelja u organizaciji ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Nakon položenog stručnog ispita ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa organizira stručnu obuku stečajnih upravitelja u trajanju od najmanje jedne godine. Stečajni upravitelji dužni su stručno se usavršavati. (SZ, čl. 82.)

Obvezne pripreme za polaganje stručnog ispita organizira i provodi ministarstvo, a provode se radi upoznavanja kandidata s profesijom stečajnog upravitelja te ključnim obvezama i ulozima stečajnog upravitelja u stečajnim postupcima. Obvezne pripreme provode članovi Ispitnog povjerenstva u trajanju od najmanje trideset sati.

Stručni ispit za stečajnog upravitelja polaže se pred Ispitnim povjerenstvom za polaganje stručnog ispita za stečajnog upravitelja.

Ispitno povjerenstvo sastoji se od tri člana, članovima povjerenstva određuju se zamjenici. Članove i zamjenika članova rješenjem imenuje ministar na vrijeme od dvije godine iz reda osoba koje imaju odgovarajuće radno iskustvo ili su se istakle znanstvenim i stručnim radom iz predmeta koji ispituju. Predsjednik Ispitnog povjerenstva je ispitivač iz predmeta stečajno pravo.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Ispitnog povjerenstva obavljaju ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa te tajnik i zamjenici tajnika Ispitnog povjerenstva. Članovi i tajnik ispitnog povjerenstva te njihovi zamjenici imaju pravo na nagradu za rad. Troškove polaganja stručnog ispita snosi kandidat, a visinu troškova posebnom odlukom određuje ministar.

Stručni ispit polaže se u prostorijama ministarstva iz predmeta:

- stečajno pravo
- osnove građanskog prava, prava društava i trgovačkog prava
- osnove računovodstva i financija.

Stručni ispit sastoji se od pisanog i usmenog dijela.

Radi stjecanja znanja, vještina i sposobnosti za učinkovito obavljanje dužnosti stečajnog upravitelja te stjecanja uvjeta za upis na listu stečajnih upravitelja Ministarstvo organizira i provodi stručnu obuku kandidata za stečajne upravitelje nakon položenog stručnog ispita u trajanju od najmanje jedne godine. Stručna obuka obuhvaća pohađanje stručnih radionica, stručnu praksu u trgovačkim sudovima i završni ispit.

Stručno usavršavanje stečajnih upravitelja provodi se kao organizirana i kontinuirana edukacija radi upotpunjavanja i usavršavanje stečenih znanja za obavljanje dužnosti stečajnih upravitelja. (*Pravilnik o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju stečajnih upravitelja*, NN 51/22)

5.6. Izbor i imenovanje stečajnog upravitelja

Izbor stečajnog upravitelja je potpuno transparentan i sve osobe s liste stečajnih upravitelja imaju jednake mogućnosti biti odabrane.

5.6.1. Izbor stečajnog upravitelja

Izbor se obavlja metodom slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda, ako zakonom nije drukčije određeno. Ako sud smatra da stečajni upravitelj izabran metodom slučajnog odabira ne raspolaže potrebnom stručnošću ili poslovnim iskustvom potrebnim za vođenje stečajnog postupka, može za stečajnog upravitelja odabrati drugu osobu s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda. Stečajni upravitelj može podnijeti zahtjev ministarstvu nadležnom za

poslove pravosuđa da ga se privremeno izuzme od izbora, u tom slučaju može nastavljati obavljati dužnost u postupcima u kojima je imenovan, ali ga se izuzima od izbora i imenovanja za stečajnog upravitelja u novim predmetima u razdoblju od tri mjeseca do dvije godine. Iste odredbe primjenjuju se na odgovarajući način na listu visokokvalificiranih stečajnih upravitelja. (SZ, čl. 84.)

Sud imenuje obnašatelja dužnosti stečajnog upravitelja na temelju automatskog nasumičnog odabira korištenjem posebne funkcionalnosti u algoritmu sustava eSpis. Funkcionalnosti su:

- slučajni odabir
- slučajni odabir uz iznimku
- odabir promjenom uloge.

Slučajni odabir je način izbora obnašatelja dužnosti u kojem sud kroz algoritam sustava eSpis određuje obnašatelja dužnosti pokretanjem algoritma slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog trgovačkog suda.

Slučajni odabir uz iznimku je način izbora obnašatelja dužnosti u kojem sud kroz algoritam sustava eSpis određuje obnašatelja dužnosti pokretanjem algoritma slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja za područje nadležnog suda izuzećem jedne ili više osoba s liste, odabirom određenih osoba s liste ili odabirom određene osobe s liste.

Odabir promjenom uloge je izbor stečajnog upravitelja prilikom otvaranja stečajnog postupka na način u kojem sud u algoritmu sustava eSpis mijenja ulogu povjerenika iz predstečajnog postupka ili privremenog stečajnog upravitelja iz prethodnog postupka u ulogu stečajnog upravitelja. (*Pravilnik o pretpostavkama i načinu izbora stečajnog upravitelja metodom slučajnog odabira*, NN 106/15)

5.6.2. Imenovanja stečajnog upravitelja

Sud imenuje stečajnog upravitelja rješenjem o otvaranju stečajnog postupka. Ako je u predstečajnom postupku imenovan povjerenik ili je u stečajnom postupku imenovan privremeni stečajni upravitelj, sud će povjerenika odnosno privremenog stečajnog upravitelja imenovati stečajnim upraviteljem jer tu mogućnost omogućava funkcionalnost unutar sustava eSpis odabirom promjene uloge ((Šimić, Omazić, 2016.). Obrazloženje odluke o imenovanju mora sadržavati način izbora stečajnog

upravitelja i razloge ako je izabran na način da sud smatra da stečajni upravitelj odabran metodom slučajnog odabira ne raspolaže potrebnom stručnošću ili poslovnim iskustvom. Odluka o imenovanju stečajnog upravitelja može se pobijati žalbom protiv rješenja o otvaranju stečajnog postupka, te tada prvostupanjski sud može povodom žalbe donijeti odluku o imenovanju novog stečajnog upravitelja u roku od tri dana. Protiv rješenja suda o imenovanju novoga stečajnog upravitelja dopuštena je žalba. (SZ, čl. 85.)

Prije prihvaćanja dužnosti stečajni upravitelj pred sudom daje izjavu da će svoju dužnost obavljati savjesno, držeći se Ustava, zakona i pravnoga poretka Republike Hrvatske. Nakon davanja izjave sud stečajnom upravitelju predaje potvrdu o imenovanju u kojoj je navedeno da je rješenjem o otvaranju stečajnog postupka imenovan za stečajnog upravitelja određenoga stečajnog dužnika. Stečajni upravitelj dužan je odmah nakon prestanka obavljanja dužnosti vratiti sudu potvrdu o imenovanju. (SZ, čl. 86.)

5.6.3. Imenovanje drugog stečajnog upravitelja

Na prvom ili kojem kasnijem ročištu skupština vjerovnika može umjesto stečajnog upravitelja kojeg je imenovao sud izabrati drugoga stečajnog upravitelja. Za izboga drugog stečajnog upravitelja na skupštini vjerovnika potrebna je većina glasova vjerovnika iz članka 105. stavka 2. Stečajnog zakona. Sud rješenjem potvrđuje imenovanje drugoga stečajnog upravitelja. Ako sud ne donese rješenje u roku od tri dana od izbora, smatrat će se da je potvrdio imenovanje. Sud ne može odbiti potvrditi imenovanje stečajnog upravitelja kojeg je izabrala skupština vjerovnika, osim u slučaju postojanja zapreka za imenovanje iz članka 77. stavaka 2, i 3. Stečajnog zakona. Novoimenovanom stečajnom upravitelju sud će predati potvrdu o imenovanju nakon što pred sudom da izjavu o savjesnom obavljanju dužnosti u skladu s Ustavom, zakonima i pravnim poretkom. Predajom potvrde o imenovanju prestaju ovlaštenja prijašnjem stečajnom upravitelju koji je dužan predati svoje dužnosti u roku tri dana. Sud će zaključkom odrediti potrebne mjere radi ostvarenja primopredaje dužnosti između stečajnih upravitelja. (SZ, čl. 87.)

5.7. Razrješenje ili udaljenje od obavljanja dužnosti stečajnog upravitelja

Stečajni upravitelj udaljit će se od obavljanja dužnosti ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog kaznenog djela za koje se postupak pokreće po

službenoj dužnosti te ako je protiv njega pokrenut postupak za povredu Etičkog kodeksa stečajnih upravitelja. Udaljenje traje do okončanja kaznenog postupka odnosno postupka za povredu Etičkog kodeksa. (SZ, čl. 80.)

Sud može po službenoj dužnosti ili na prijedlog odbora vjerovnika ili skupštine vjerovnika razriješiti stečajnog upravitelja ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz nekih drugih važnih razloga, a osobito ako ne postupa po nalogu suda. Protiv rješenja o razrješenju stečajni upravitelj ima pravo žalbe. Protiv rješenja o odbijanju prijedloga za razrješenje pravo žalbe imaju odbor vjerovnika i svaki stečajni vjerovnik koji je na skupštini vjerovnika glasao za prijedlog za razrješenje.

Stečajnog upravitelja sud može razriješiti dužnosti na osobni zahtjev iz opravdanih razloga. Protiv rješenja o odbijanju osobnoga zahtjeva za razrješenje pravo na žalbu ima samo stečajni upravitelj.

Ako razriješeni stečajni upravitelj odbije postupiti po nalogu suda u vezi s predajom dužnosti, ako odbije ili nepotrebno odgađa predaju dokumentacije ili ako ne postupi prema nalogu suda za dostavu izvješća o određenim pitanjima sud mu može naložiti vraćanje onoga što je tijekom postupka primio. Ako bi razriješeni stečajni upravitelj odbio vratiti nagradu za koju mu je naloženo vraćanje može se kazniti novčanom kaznom od 10.000,00 kuna.

Pravomoćnošću rješenja o brisanju stečajnog upravitelja po službenoj dužnosti, izvršnošću rješenja o privremenom udaljenju te izvršnošću rješenja o brisanju stečajnog upravitelja na osobni zahtjev stečajnom upravitelju prestaje dužnost što će sud utvrditi rješenjem. Rješenjem o razrješenju sud će donijeti odluku o imenovanju novoga stečajnog upravitelja odgovarajućom primjenom članka 84. Stečajnog zakona. (SZ, čl. 91.)

5.8. Ovlaštenja i dužnosti stečajnog upravitelja

Ovlaštenja stečajnog upravitelja u stečajnom postupku su slijedeća:

- ima prava i obveze tijela dužnika pravne osobe
- ako stečajni dužnik nastavlja poslovanje tijekom stečajnog postupka, vodi poslovanje i zastupa dužnika. (SZ, čl. 88.)

Dužnosti stečajnog upravitelja su njegova prava i obveze koje ima prema stečajnom dužniku i vjerovnicima. Prva i osnovna dužnost stečajnog upravitelja je postupati savjesno i uredno, a osobito:

- dovesti u red očevidnik knjigovodstvenih podataka do dana otvaranja stečajnoga postupka te sklopiti ugovor s ovlaštenom fizičkom ili pravnom osobom za vođenje knjigovodstveno-računovodstvenih usluga
- sastaviti predračun troškova stečajnog postupka i dostaviti na odobrenje odboru vjerovnika
- odrediti povjerenstvo za popis imovine
- sastaviti početno stanje imovine dužnika
- kao dobar gospodar brinuti se o završetku započelih, a neobavljenih poslova dužnika i poslova potrebnih da bi se spriječilo nastupanje štete nad sredstvima dužnika
- brinuti se o ostvarivanju tražbine dužnika
- savjesno voditi poslovanje dužnika ako je skupština vjerovnika odlučila nastaviti poslovanje
- dostaviti Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje isprave koje se odnose na radnopravni status osiguranika
- unovčiti, odnosno naplatiti s pažnjom dobrog gospodara stvari i prava dužnika koja ulaze u stečajnu masu
- dostaviti Financijskog agenciji zahtjeve za prodaju nekretnina, pokretnina, prava i imovine stečajnog dužnika elektroničkom javnom dražbom i zahtjeve za upis nekretnina, pokretnina, prava i imovine stečajnog dužnika u Očevidnik nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnom postupku
- izvršiti uplatu predujma troškova provedbe prodaje elektroničkom javnom dražbom i troškova upisa podataka u Očevidnik nekretnina i pokretnina koje se prodaju u ovršnom postupku Financijskoj agenciji, što predstavlja trošak postupka
- pripremiti isplatu vjerovnika i nakon odobrenja izvršiti isplatu
- dostaviti odboru vjerovnika završni račun

- izvršiti naknadne isplate vjerovnika
- nakon zaključenja stečajnog postupka zastupati stečajnu masu u skladu sa Stečajnim zakonom.

Stečajni upravitelj je dužan podnositi na propisanom obrascu pisana izvješća o tijeku stečajnog postupka i o stanju stečajne mase, i to najmanje jedanput u tri mjeseca. Pisana i druga izvješća koja je stečajni upravitelj dužan podnositi na temelju Stečajnog zakona objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova bez odgode. (SZ, čl. 89.)

Dužnosti stečajnog upravitelja se mogu podijeliti u nekoliko osnovnih grupa poslova:

- poslove vezane uz stečajnu masu - popis, prikupljanje, unovčenje imovine
- poslove vezane uz vjerovnike - utvrđivanje statusa vjerovnika, ispitivanje tražbina, popis tražbina radnika, podjela stečajne mase diobama, podnošenje izvješća
- poslove vezane uz sud odnosno suca - podnošenje izvješća, zahtjeva za nagradu, podnošenje završnog računa
- poslove u odnosu na treće sudionike - sklapanje ugovora, podnošenje financijskog izvješća, obavijesti i slično. (Barišić et.al., 2012., str.79.)

5.9. Odgovornost stečajnog upravitelja

Stečajni upravitelj dužan je svoju dužnost obavljati savjesno i uredno te je dužan nadoknaditi štetu svim sudionicima ako je svojom krivnjom povrijedio koju od svojih dužnosti.

Ako je šteta nastala zbog radnje koju je odobrio sud, odnosno zbog radnje koju je poduzeo u ovrsi naloga ili upute suda tada stečajni upravitelj ne dogovara za štetu, osim ako je odobrenje ili uputu ishodio na prijevaran način.

Za štetu koju počine radnici stečajnog upravitelja isti odgovara samo ako je šteta nastala zbog propusta u njihovu nadzoru.

Stečajni upravitelj dužan je nadoknaditi štetu vjerovniku stečajne mase koju je pretrpio zbog neispunjenja obveze stečajne mase preuzete njegovom pravnom radnjom, osim

ako u vrijeme preuzimanja obveze nije mogao predvidjeti da stečajna masa neće biti dostatna za njezino ispunjenje. (SZ, čl. 92.)

Međutim, sve fizičke osobe upisane na listu stečajnih upravitelja, dakle svi koji mogu biti izabrani za stečajnog upravitelja moraju imati sklopljenu policu osiguranja od profesionalne odgovornosti odgovarajućom primjenom odredbi o osiguranju od profesionalne odgovornosti za odvjetnike (SZ, čl. 79., st.4.). Policom se osiguravaju od odgovornosti stečajni upravitelji i privremeni stečajni upravitelji za štete koje prouzroče svim sudionicima u stečajnom postupku.

Pravo na podnošenje zahtjeva za naknadu štete nastale zbog povrede dužnosti stečajnog upravitelja zastarijeva istekom roka od tri godine od saznanja oštećenoga za štetu i okolnosti na kojima se zasniva obveza stečajnog upravitelja za naknadu štete. Pravo na podnošenje zahtjeva za naknadu štete zastarijeva najkasnije istekom roka od tri godine od pravomoćnosti rješenja o zaključenju stečajnog postupka.

Pravo na podnošenja zahtjeva za naknadu štete prouzročene povredom dužnosti počinjene u svezi s naknadnom diobom ili nadzorom nad ispunjenjem stečajnog plana zastarijeva istekom od tri godine od provedbe naknadne diobe ili završetka nadzora.

O zahtjevima za naknadu štete protiv stečajnog upravitelja sud odlučuje u parničnom postupku. (SZ, čl. 93.)

5.10. Etički kodeks stečajnih upravitelja i Etičko vijeće

Etički kodeks stečajnih upravitelja utvrđuje etička načela i pravila ponašanja stečajnih upravitelja radi očuvanja dostojanstva i ugleda dužnosti stečajnog upravitelja. Donosi ga ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa uz prethodno mišljenje strukovne udruge. Prijedlog za izmjene i dopune Etičkog kodeksa može dati strukovna udruga i najmanje deset stečajnih upravitelja. (SZ, čl. 83.b)

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa odlučuje o povredama Etičkog kodeksa. Protiv odluke Ministarstva stečajni upravitelj i podnositelj pritužbe imaju pravo prigovora u roku od osam dana od dana dostave odluke, o kojem odlučuje Etičko vijeće. Etičko vijeće ima tri člana koji se biraju iz reda ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, stečajnih upravitelja i suda (SZ, čl. 83.c). Predsjednika biraju članovi između sebe na vrijeme od dvije godine.

Prema prijedlogu *Pravilnika o postupku po povredi etičkog kodeksa stečajnih upravitelja i izboru predsjednika etičkog vijeća* svatko ima pravo ukazati na ponašanje, radnju ili propust stečajnog upravitelja kojima se povređuje Kodeks. Postupak ispitivanja osnovanosti pritužbe provodi se i na temelju anonimne pritužbe. Odluku o povredi Kodeksa donosi ministarstvo u roku od trideset dana od zaprimanja pritužbe. Ministarstvo razmatra podnesenu pritužbu, omogućuje stečajnom upravitelju da se očituje o pritužbi i donosi odluku o postojanju povrede Kodeksa. Protiv te odluke stečajni upravitelj i podnositelj pritužbe imaju pravo na prigovor u roku od osam dana od dana dostave odluke. Prigovor se dostavlja Ministarstvu, a o njemu odlučuje etičko vijeće u roku od šezdeset dana od zaprimanja. Odluke etičkog vijeća objavljuju se na mrežnoj stranici Ministarstva sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka. Pravilnik je u savjetodavnoj fazi te se čeka njegovo izglasavanje i stupanje na snagu.

5.11. Uloga stečajnog upravitelja u upravljanju stečajnom masom

Nakon otvaranja stečajnog postupka provodi se niz radnji koje imaju za cilj osiguranje i prikupljanje stečajne mase radi njezina unovčenja i namirenja vjerovnika, odnosno eventualnog nastavljanja poslovanja dužnika. (Dika et al., 2000.)

Stečajna masa obuhvaća cjelokupnu imovinu dužnika u vrijeme otvaranja stečajnog postupka te imovinu koju on stekne tijekom stečajnog postupka (SZ, čl. 134.).

Tijekom cijelog postupka stečajni upravitelj dužan je voditi računa o tome da se iz stečajne mase osiguraju sredstva potrebna za namirenje predvidivih obveza stečajne mase, a tijekom isplate pojedinih obveza stečajne mase dužan je izdvojiti sredstva za namirenje takvih obveza za koje se osnovano može pretpostaviti da bi ih trebalo namiriti u budućnosti. Prije zaključenja stečajnog postupka stečajni upravitelj će, uz suglasnost suda, dio stečajne mase izdvojen za namirenje predvidivih obveza položiti kod suda ili kod javnog bilježnika. (SZ, čl. 157.)

5.11.1. Preuzimanje stečajne mase

Nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni upravitelj odmah preuzima u posjed cjelokupnu imovinu koja ulazi u stečajnu masu i njome upravlja. Nakon pravomoćnosti rješenja o otvaranju stečajnog postupka stečajni upravitelj može zahtijevati od suda da naloži trećim osobama, u čijem su posjedu predmeti stečajne mase, predaju tih stvari. Može zahtijevati na temelju ovršnoga rješenja o otvaranju

stečajnog postupka od suda da naloži dužniku predaju stvari i odrediti ovršne radnje kojima će se taj nalog prisilno ostvariti. Ako dužnik i treće osobe ne postupe po nalogu suda, sud će na prijedlog stečajnog upravitelja naložiti raspisivanje potrage za predmetima stečajne mase. (SZ, čl. 216.)

5.11.2. Računi dužnika, novac i predmeti od vrijednosti

Danom otvaranja stečajnog postupka prestaju prava osoba koje su bile ovlaštene raspolagati sredstvima na računima dužnika. Sve račune dužnika bez odgode će zatvoriti stečajni upravitelj i otvoriti novi račun ili više računa dužnika i odrediti osobe ovlaštene raspolagati sredstvima na tim računima. (SZ, čl. 218.)

Stečajni upravitelj ima pravo, ako je odbor vjerovnika osnovan, pohranjeni ili uloženi novac, vrijednosne papire ili dragocjenosti preuzeti samo ako priznanicu supotpíše i jedan od članova odbora vjerovnika. Ako supotpis ne može dobiti, sud ga u slučaju potrebe može ovlastiti da sam preuzme novac i predmete od vrijednosti. (SZ, čl. 220.)

5.11.3. Popis predmeta stečajne mase i popis vjerovnika

Stečajni upravitelj dužan je sastaviti popis pojedinih predmeta stečajne mase, a dužnik pojedinac i osobe koje su ranije ovlaštene za zastupanje dužnika po zakonu su dužni u tome surađivati sa stečajnim upraviteljem. Za svaki predmet potrebno je navesti njegovu vrijednost, a ako je potrebno procjena pojedinih dijelova imovine može se povjeriti vještacima. (SZ, čl. 221.)

Dužnost stečajnog upravitelja je sastaviti popis dužnikovih vjerovnika za koje je saznao iz poslovnih knjiga ili poslovne dokumenata dužnika, iz drugih podataka, prijava tražbina ili na drugi način. U popisu vjerovnika odvojeno se vode vjerovnici s pravom odvojenog namirenja i stečajni vjerovnici razvrstani prema pojedinim isplatnim redovima. Za svakog vjerovnika potrebno je navesti osnovu i iznos njegove tražbine. Za različne vjerovnike potrebno je dodatno naznačiti i predmet na kojemu postoji različno pravo i vjerojatni iznos za koji vjerovnik neće biti odvojeno namiren. Ako je potrebno, sastavljanje popisa može se povjeriti vještacima. U popisu vjerovnika navest će se koje su mogućnosti za prijebaj. Potrebno je procijeniti i iznos obveza stečajne mase za slučaj uzastopnoga i neprekidnoga unovčenja imovine dužnika. (SZ, čl. 222.)

5.11.4. Pregled imovine i obveza

Stečajni upravitelj dužan je s obzirom na vrijeme otvaranja stečajnog postupka sastaviti sustavan pregled u kojemu će se navesti i usporediti predmeti stečajne mase i dužnikove obveze i njihova procjena. Nakon sastavljanja pregleda imovine sud može na prijedlog stečajnog upravitelja ili kojega od vjerovnika naložiti dužniku da se očituje o potpunosti pregleda imovine. (SZ, čl. 223.)

Popis predmeta stečajne mase, popis vjerovnika i pregled imovine i obveza moraju se izložiti u pisarnici suda najkasnije osam dana prije izvještajnog ročišta (SZ, čl. 224.)

5.11.5. Trgovačkopravno i poreznopravno polaganje računa

Otvaranjem stečajnog postupka ne mijenjaju se trgovačkopravne i poreznopravne obveze dužnika da vodi knjige i polaže račune. U odnosu na stečajnu masu te dužnosti mora ispunjavati stečajni upravitelj. Otvaranjem stečajnog postupka započinje nova poslovna godina, vrijeme do izvještajnog ročišta ne uračunava se u zakonske rokove za sastavljanje i objavljivanje završnog računa. Ova pravila se ne primjenjuju ako se stečajni postupak odmah zaključi zbog nedostatnosti stečajne mase ili nakon prevedenog skraćenog stečajnog postupka. Ako se nakon zaključenja stečajnog postupka zbog nedostatnosti stečajne mase stečajni postupak nastavi po pravilima za naknadnu diobu, stečajni upravitelj dužan je obavljati trgovačkopravne i poreznopravne obveze. (SZ, čl. 225.)

Imenovanje revizora završnog računa u stečajnom postupku uređuje se posebnim propisima, s time da revizora imenuje isključivo upisni sud, na prijedlog stečajnog upravitelja. Ako je za poslovnu godinu prije otvaranja postupka već imenovan revizor, otvaranje stečajnog postupka ne utječe na pravnu valjanost takvog imenovanja. (SZ, čl. 226.)

5.12. Uloga stečajnog upravitelja u unovčenju stečajne mase

Dužnost stečajnog upravitelja je da najkasnije petnaest dana prije izvještajnog ročišta sudu dostavi izvješće o gospodarskom položaju dužnika i njegovim uzrocima. Izvješće će se objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova najkasnije osam dana prije izvještajnog ročišta. Na izvještajnom ročištu stečajni upravitelj dužan je podnijeti izvješće, a dužniku pojedincu i vjerovnicima omogućit će se očitovanje o izvješću. (SZ, čl. 227.)

5.12.1. Odluka o unovčenju

Stečajni upravitelj dužan je unovčiti imovinu stečajne mase u skladu s odlukama skupštine vjerovnika i odbora vjerovnika. Stečajni vjerovnici mogu na izvještajnom ročištu ili skupštini vjerovnika donjeti odluku o načinu unovčenja dužnikove imovine a na temelju izvješća stečajnog upravitelja. Prijedlog za donošenje odluke o unovčenju imovine dužnika može sastaviti stečajni upravitelj, dužnik pojedinac ili bilo koji stečajni vjerovnik. (Šimić, 2020.)

Stečajni upravitelj može imovinu stečajnog dužnika unovčiti tako da unovčuje:

- pojedine stvari ili prava koja se nalaze u imovini stečajnog dužnika
- veće ili manje cjeline imovine stečajnog dužnika
- imovinu stečajnog dužnika kao cjelinu. (Šimić, 2020.)

Donošenje i provedba stečajnog plana ne spada u načine unovčenja, jer se stečajnim planom odstupa od odredaba zakona kojima se uređuje unovčenje imovine i namirenja stečajnih vjerovnika. (Šimić, 2020.)

Ako u tijeku postupka nisu unovčene sve stvari i prava koja ulaze u stečajnu masu sud će zakazati posebnu skupštinu vjerovnika najkasnije u roku od šest mjeseci od dana održavanja izvještajnog ročišta radi raspravljanja o provedenom stečajnom postupku i donošenju odluke o njegovu nastavljanju. Prije zakazivanja posebne skupštine vjerovnika zatražit će se očitovanje odbora vjerovnika i dužnika pojedinca o izvješću stečajnog upravitelja. Na posebnoj skupštini vjerovnici mogu donjeti odluku o tome hoće li se nastaviti s unovčenjem preostalog neunovčenog dijela imovine dužnika te o neunovčenim predmetima stečajne mase. (Šimić, 2020.)

5.12.2. Unovčenje stečajne mase

Ako vjerovnici nisu na izvještajnom ročištu drugačije odredili način i uvjete prodaje, imovina dužnika prodaje se odgovarajućom primjenom odredbi članaka 247. i 249. Stečajnog zakona. Nakon izvještajnog ročišta stečajni upravitelj je dužan bez odgode unovčiti imovinu koja ulazi u stečajnu masu, ako to nije protivno odluci skupštine vjerovnika. Stečajni upravitelj dužan je unovčiti imovinu stečajne mase u skladu i odlukama skupštine vjerovnika i odbora vjerovnika. (SZ, čl. 229.)

Stečajni upravitelj dužan je, uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnog postupka, Financijskoj agenciji bez odgode dostaviti podatke o svim nekretninama koje se prodaju u stečajnom postupku, a o pokretninama ako je njihova procijenjena vrijednost veća od 50.000,00 kn radi upisa u Očevidnik nekretnina i pokretnina uz naznaku da se prodaju u stečajnom postupku. (SZ, čl. 229.)

5.12.3. Pojedinačna prodaja stvari ili prava

a) Unovčenje nekretnina, brodova i zrakoplova na kojima postoji razlučno pravo

Nekretnine na kojima postoji razlučno pravo prodaju se u stečajnom postupku na prijedlog stečajnog upravitelja ili razlučnog vjerovnika, uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnoga postupka o ovrsi na nekretnini. O prodaji nekretnina sud odlučuje rješenjem protiv kojeg pravo na žalbu imaju stečajni upravitelj i razlučni vjerovnici. Sud će zaključkom o prodaji utvrditi vrijednost nekretnine, način prodaje i uvjete prodaje. Prodaju nekretnina provodi Financijska agencija elektroničkom javnom dražbom. (SZ, čl. 247.)

b) Unovčenje pokretnina na kojima postoji razlučno pravo

Pokretnu stvar na kojoj postoji razlučno pravo, ako se ta stvar nalazi u njegovom posjedu, stečajni upravitelj unovčit će uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnoga postupka ili slobodnom pogodbom. Stečajni upravitelj smije naplatiti ili na drugi način unovčiti tražbinu ili drugo pravo koje je dužnik ustupio radi osiguranja nekog prava. (SZ, čl. 249.)

„Uvijek postoji i mogućnost donošenja drugačijih odluka o načinu i uvjetima prodaje od uvjeta određenih člancima 247. i 249. Stečajnog zakona jer vjerovnici mogu odlučiti da se imovina ili jedan njezin dio ne prodaju u određenom vremenskom periodu, ili mogu odlučiti da se prodaju veće ili manje cjeline, ili da se imovina dužnika prodaje kao cjelina. Moguće je da vjerovnici na skupštini nalože stečajnom upravitelju izradu stečajnog plana. Vjerovnici od svojih odluka mogu odustati ili donjeti drugačije odluke ako se imovina nije uspjela prodati na način koji je određen odlukom skupštine.“ (Šimić, 2020.)

Ako stečajni upravitelj ima pravo na unovčenje stvari dužan je razlučnoga vjerovnika na njegov zahtjev obavijestiti o stanju te stvari. Ako stečajni upravitelj ima

pravo na naplatu tražbine, dužan je razlučnoga vjerovnika, na njegov zahtjev, obavijestiti o toj tražbini. (SZ, čl. 250.)

Prije nego što stečajni upravitelj trećoj osobi otuđi stvar ili pravo koje je ovlašten unovčiti dužan je razlučnom vjerovniku priopćiti na koji način taj predmet namjerava otuđiti. Stečajni upravitelj dužan je omogućiti vjerovniku da u roku od osam dana predloži unovčenje predmeta koje bi za njega bilo povoljnije. Ako prijedlog bude ponesen u roku od osam dana ili pravodobno prije otuđenja, stečajni upravitelj dužan je uzeti u obzir mogućnosti povoljnijega otuđenja koje je predložio vjerovnik. Drugačija mogućnost unovčenja može biti i u tome da vjerovnik sam preuzme predmet. Povoljnijom se smatra i ona mogućnost unovčenja kojom se smanjuju troškovi. (SZ, čl. 251.)

„Razlučni vjerovnik treba biti zaštićen od odugovlačenja s unovčenjem, ako pravo unovčenja ima stečajni upravitelj (Šimić, 2020.).“ Dok predmet koji je stečajni upravitelj ovlašten unovčiti ne bude unovčen, vjerovnik ima pravo na kamate iz stečajne mase koje teku od izvještajnog ročišta. Ako je vjerovnik već prije otvaranja stečajnog postupka mjerama osiguranja spriječen u unovčenju predmeta, kamate počinju teći najkasnije tri mjeseca nakon što mjera bude određena. Odredbe o pravu vjerovnika na zatezne kamate neće se primijeniti ako se prema iznosu tražbine te vrijednosti drugih tereta na predmetu vjerovnik ne bi mogao namiriti iz utrška. (SZ, čl. 252.)

Nakon što stečajni upravitelj unovči pokretnu stvar ili tražbinu, iz utrška će se u stečajnu masu prije svega unijeti iznos potreban za naknadu troškova utvrđivanja predmeta razlučnog prava i naknadu troškova njegova unovčenja, od preostalog iznosa bez odgode će se namiriti razlučni vjerovnik. Ako stečajni upravitelj prepusti razlučnom vjerovniku unovčiti neki predmet koji ima pravo unovčiti, razlučni vjerovnik dužan je iz utrška u stečajnu masu najprije izdvojiti inos za namirenje troškova utvrđivanja predmeta razlučnog prava i poreza kojima je takva prodaja opterećena. (SZ, čl. 253.)

Stečajni upravitelj dužan je dostaviti sudu obračun troškova utvrđivanja predmeta razlučnoga prava i troškova njegova unovčenja u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja o dosudi. Troškovi utvrđivanja predmeta razlučnoga prava određuju se paušalno u iznosu od 5 % od utrška, a troškovi unovčenja također

se određuju paušalno u iznosu od 5% od utška. Ako su stvarno nastali troškovi znatno viši ili niži odredit će se u stvarnoj visini. Ako je zbog unovčenja stečajna masa opterećena porezom, iznos toga poreza pridodaje se paušalu troškova unovčenja odnosno stvarno nastalim troškovima unovčenja. (sz, čl. 254.)

Stečajni upravitelj smije koristiti za stečajnu masu pokretnu stvar koju ima pravo unovčiti ako on tako nastalo smanjenje vrijednosti osiguranja naknadi razlučnom vjerovniku iz stečajne mase. Stečajni upravitelj takvu stvar smije spojiti, izmiješati ili preraditi ako se time ne ugrožava osiguranje razlučnoga vjerovnika. (SZ, čl. 255.)

Ako stečajni upravitelj nema pravo na unovčenje pokretne stvari ili tražbina na kojima postoji različno pravo, vjerovnik ima pravo unovčiti stvar ili tražbinu. Nakon što sasluša vjerovnika, a na prijedlog stečajnog upravitelja, sud može odrediti rok u kojem vjerovnik mora unovčiti predmet. Nakon isteka toga roka pravo na unovčenje stječe stečajni upravitelj. (SZ, čl. 256.)

5.12.4. Prodaja veće ili manje cjeline poduzeća

„Prodaja veće ili manje cjeline poduzeća prodaje se u skladu s odlukom skupštine vjerovnika. Poduzeće nije stvar, ali su u njemu obuhvaćene stvari. Subjektivna imovinska prava koja su obuhvaćena u poduzeću pripadaju nositelju poduzeća koji može imati jedno ili više poduzeća ili više pogona u jednom poduzeću koji mogu biti predmetom pravnog prometa.“ (Šimić, 2020.)

Poduzeće ili pogon smiju se otuđiti samo uz suglasnost vjerovnika, ako stjecatelj ili osoba koja ima udjela u njegovu kapitalu u iznosu od najmanje jedne petine:

- pripada krugu osoba koje su dužniku bliske
- pripada vjerovnicima s pravom odvojenog namirenja ili stečajnim vjerovnicima koji nisu nižeg isplatnog reda, a čija različna prava i tražbine na temelju ocjene suda zajedno dosežu petine svote koja se dobije zbrajanjem vrijednosti svih razlučnih prava i iznosa tražbina svih stečajnih vjerovnika koji nisu nižega isplatnog reda.

Smatrat će se da osoba ima udio u stjecanju i ako u stjecanju sudjeluje društvo ili trgovac pojedinac koji ovisi o toj osobi, ili treća osoba za račun te osobe ili ovisnoga društva ili trgovca pojedinca. (SZ. čl. 232.)

Na prijedlog dužnika ili najmanje pet stečajnih vjerovnika koji nisu nižeg isplatnog reda, uz uvjet da zbroj tražbina vjerovnika na temelju ocjene suda prelazi petinu iznosa tražbina svih stečajnih vjerovnika koji ne pripadaju nižim isplatnim redovima, te nakon saslušanja stečajnog upravitelja sud može odlučiti sa se namjeravano otuđenje poduzeća ili pogona može provesti samo uz suglasnost vjerovnika ako podnositelj prijedloga učini vjerojatnim da bi otuđenje u korist nekog drugog stjecatelja za stečajnu masu bilo povoljnije. (SZ, čl. 233.)

Pravne radnje koje je stečajni upravitelj poduzeo u ime stečajnog dužnika mogu se pobijati prema općim pravilima za pobijanje pravnih radnji, odnosno pravnih poslova. (SZ, čl. 234.)

5.12.5. Prodaja imovine dužnika kao cjeline

Vjerovnici mogu na izvještajnom ročištu ili na kojoj kasnijoj skupštini vjerovnika, na temelju izvještaja stečajnog upravitelja, odnosno nalaza i mišljenja vještaka, odlučiti da se umjesto unovčenja pojedinih dijelova imovine dužnika odredi prodaja imovine dužnika kao cjeline. U odluci o prodaji vjerovnici će odediti uvjete i način prodaje i bitne sastojke ugovora o prodaji imovine dužnika kao cjeline. Odluka o prodaji valjana je donesena ako je za nju glasovala većina vjerovnika koja je glasovala i ako zbroj tražbina vjerovnika koji su tako glasovali dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv prodaje, ne računajući razlučne vjerovnike. Ako je odlukom o prodaji određena prodaja elektroničkom javnom dražbom, prodaje će se provesti uz odgovarajuću primjenu pravila ovršnoga postupka o ovrsi na nekretnini. Odluka o prodaji objavit će se na mrežnoj stranici e-oglasna ploča sudova. Svaki stečajni vjerovnik i razlučni vjerovnik ima pravo na prigovor protiv odluke o prodaji u roku od osam dana od dana dostave. Sud će odluku o prodaji, nakon isteka roka za podnošenje prigovora, potvrditi rješenjem ako ocijeni da se prodajom vjerovnici ne dovode u nepovoljniji položaj za namirenje od onoga u kojemu bi bili kad bi se imovina dužnika unovčila po pojedinim dijelovima. Pravo na posebnu žalbu protiv rješenja o potvrđivanju odluke o prodaji imaju vjerovnici koji su podnijeli prigovor. Pravo na posebnu žalbu protiv rješenja o uskrati potvrde odluke o prodaji ima svaki vjerovnik koji se ima pravo namiriti iz stečajne mase. (SZ, čl. 235.)

Ugovor o prodaji, u pisanom obliku, sklapa s kupcem u ime i za račun stečajnog dužnika stečajni upravitelj (SZ, čl. 236.). „Ugovor o prodaji sklapa se između stečajnog

dužnika i kupca. Kupac može biti svaka fizička i pravna osoba, a stečajni upravitelj je zastupnik po zakonu stečajnog dužnika.“ (Šimić, 2020.)

Nakon pravomoćnosti rješenja o potvrđivanju ugovora o prodaji stečajni postupak nastavlja se protiv stečajnog dužnika kojeg zastupa stečajni upravitelj (SZ, čl. 246.).

„Prodaja imovine dužnika kao cjeline znači prodaju imovine dužnika bez prenošenja njegovih obaveza na kupca. Iznos kupovine ulazi u stečajnu masu, stečaj se nastavlja i namiruju se troškovi postupka i stečajni vjerovnici.“ (Šimić, 2020.)

5.13. Uloga stečajnog upravitelja u provedbi stečajnog plana

„Preustroj je poseban postupak koji se provodi u okviru stečajnog postupka radi uređivanja pravnoga položaja dužnika i njegova odnosa prema vjerovnicima , a osobito radi održavanja njegove djelatnosti“. (Dika, 2000., str. 109.)

U predstečajnom postupku pravo podnošenja plana restrukturiranja ima dužnik (SZ, čl. 26.a).

Nakon otvaranja stečajnog postupka dopušteno je izraditi stečajni plan u kojemu se može odstupiti od zakonskih odredbi o unovčenju i raspodjeli stečajne mase. Stečajnim planom može se:

- ostaviti dužniku sva imovina ili dio njegove imovine radi nastavljanja poslovanja dužnika
- prenijeti dio ili svu imovinu dužnika na jednu ili više već postojećih osoba ili osoba koje će tek biti osnovane, uz isključenje primjene općeg pravila o pristupanju dugu u slučaju preuzimanja neke imovinske cjeline iz zakona kojim se uređuju obvezni odnosi i o dužnosti davanja izjave o nepostojanju dugovanja iz zakona kojim se uređuje postupak u sudskom registru
- dužnika pripojiti drugoj osobi ili spojiti s jednom ili više osoba
- prodati svu imovinu ili dio imovine dužnika, s razlučnim pravima ili bez razlučnih prava
- raspodijeliti svu imovinu ili dio imovine dužnika između vjerovnika
- odrediti način namirenja stečajnih vjerovnika
- namiriti ili izmijeniti razlučna prava

- smanjiti ili odgoditi isplatu obveza dužnika
- obveze dužnika pretvoriti u kredit
- preuzeti jamstvo ili dati drugo osiguranje za ispunjenje obveze dužnika
- urediti odgovornost dužnika nakon završetka stečajnog postupka
- odrediti ostale odgovarajuće aktivnosti. (SZ, čl. 303.)

5.13.1. Priprema stečajnog plana

Nakon otvaranja stečajnog postupka stečajni plan imaju pravo podnijeti stečajni upravitelj i dužnik pojedinac. Neće se uzeti obzir stečajni plan koji se podnese sudu nakon završnog ročišta. Ako je na ročištu vjerovnika stečajnom upravitelju naložena izrada stečajnog plana dužan je stečajni plan podnijeti sudu u roku koji je određen odlukom vjerovnika. U izradi stečajnog plana sa stečajnim upraviteljem savjetodavno surađuje odbor vjerovnika, ako je osnovan i dužnik pojedinac. (SZ, čl. 304.)

Stečajni plan sastoji se od pripremne i provedbene osnove (SZ, čl. 305.). U pripremnoj osnovi navode se mjere koje su poduzete prije otvaranja stečajnog postupka ili se trebaju poduzeti, kako bi se stvorili temelji za planirano ostvarivanje prava sudionika, mora sadržavati i sve ostale podatke o osnovama i posljedicama stečajnog plana koji su važni za donošenje odluke vjerovnika o stečajnom planu i za njegovu sudsku potvrdu (SZ, čl. 306.). Provedbena osnova sadržava odredbe o tome kako će se stečajnim planom izmijeniti pravni položaj dužnika i drugih sudionika u postupku (SZ, čl. 307.).

Sud će odbaciti stečajni plan po službenoj dužnosti u roku od petnaest dana od njegova podnošenja:

- ako nisu poštivani popisi o podnošenju i sadržaju plana te ako podnositelj plana taj nedostatak ne može ukloniti ili ga ne otkloni unutar primjerenoga roka koji mu je odredio sud
- ako nema izgleda da plan koji je dužnik podnio vjerovnici prihvate ili sud potvrdi
- ako se ne mogu ostvariti prava koja bi sudionici trebali steći prema provedbenoj osnovi koji je dužnik podnio. (SZ, čl. 317.)

Ako stečajni plan ne bude odbačen, sud će zatražiti da se o njemu izjasne:

- odbor vjerovnika, ako je osnovan
- dužnik pojedinac, ako je plan podnio stečajni upravitelj
- stečajni upravitelj, ako je plan podnio dužnik (SZ, čl. 318.).

Stečajni plan se sa svim priložima i dostavljenim očitovanjima izlaže u pisarnici suda na uvid svim sudionicima (SZ čl. 320.).

5.13.2. Prihvatanje i potvrda stečajnog plana

Sud će zakazati ročište na kojem će se raspravljati i glasovati o stečajnom planu. Ročište se mora održati u roku od trideset dana od zakazivanja. U pozivu za ročište sud će obavijestiti sudionike da u pisarnici suda mogu obaviti uvid u stečajni plan i dostavljena očitovanja o stečajnom planu. (SZ, čl. 321.)

Ročište za raspravljanje i glasovanje o stečajnom planu ne smije se održati prije ročišta za ispitivanje tražbina, ta dva ročišta mogu se spojiti (SZ, čl. 322.).

Na pravo glasa stečajnih vjerovnika pri glasovanju o stečajnom planu na odgovarajući način se primjenjuju pravila Stečajnog zakona o utvrđivanju prava glasa stečajnih vjerovnika. Razlučni vjerovnici imaju pravo glasa kao stečajni vjerovnici samo ako im je dužnik i osobno odgovoran i ako se odreknu svoga prava na odvojeno namirenje ili ne budu u potpunosti odvojeno namireni. Vjerovnici na čije tražbine stečajni plan ne djeluje nemaju pravo glasa. (SZ, čl. 323.)

Svaka skupina vjerovnika s pravom glasa odvojeno glasuje o stečajnom planu (SZ, čl. 329.). Smatat će se da su vjerovnici prihvatili stečajni plan ako je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan te zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana (SZ, čl. 330.).

Smatra se da je dužnik dao svoj pristanak na stečajni plan ako stečajnom planu ne prigovori najkasnije na ročištu za glasovanje pismeno ili usmeno u zapisnik (SZ, čl. 333.).

Nakon što stečajni plan prihvate vjerovnici i nakon što na njega pristane dužnik, sud će odlučiti o tome hoće li stečajni plan potvrditi. Prije toga sud će saslušati stečajnog upravitelja, odbor vjerovnika, ako je osnovan, i dužnika. Rješenje o potvrdi stečajnog plana sadržava provedbenu osnovu koju su vjerovnici prihvatili (SZ, čl.

334.), a potvrđuje se na ročištu za glasovanje ili na posebnom ročištu koje će se održati u roku od petnaest dana. (SZ, čl. 338.)

Ako sud potvrdi stečajni plan, on će se ili sažetak njegova bitnog sadržaja objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Podatak o potvrdi stečajnog plana upisat će se u registar u kojem je dužnik upisan. (SZ, čl. 338.)

Protiv rješenja kojim se stečajni plan potvrđuje ili se potvrda uskraćuje vjerovnici i dužnik imaju pravo na žalbu (SZ, čl. 339.).

5.13.3. Učinci potvrđenog stečajnog plana

Rješenje o potvrdi stečajnoga plana djeluje prema svim sudionicima od svoje pravomoćnosti. Ako je određeno zasnivanje, izmjena, prijenos ili ukidanje prava na dijelovima imovine ili prijenos poslovnih udjela u nekom društvu s ograničenom odgovornošću, smatrat će se da su u rješenju sadržane izjave volje sudionika dane u propisanom obliku; to na odgovarajući način vrijedi i za rješenjem obuhvaćene izjave o preuzimanju obveza na kojima se temelji zasnivanje, izmjena, prijenos ili ukidanje prava na dijelovima imovine ili prijenos poslovnih udjela i dionica. Ovo vrijedi i za vjerovnike koji svoje tražbine nisu prijavili te za sudionike koji su stečajnom planu prigovorili.

Rješenje o potvrdi stečajnoga plana ne djeluje na prava stečajnih vjerovnika protiv sudužnika i dužnikovih jamaca te na prava tih vjerovnika na dijelovima imovine koje ne pripadaju u stečajnu masu, ili na temelju predbilježbe koja se odnosi na te predmete. Dužnik se, na temelju rješenja oslobađa od obveza prema svojim sudužnicima, jancima ili drugim regresnim ovlaštenicima na isti način kao i prema svojim vjerovnicima.

Ako je neki vjerovnik namiren u većoj mjeri nego što je imao pravo prema stečajnom planu, on nema obvezu vratiti primljeno. (SZ, čl. 340.)

5.13.4. Zaključenje i učinci zaključenja stečajnog postupka

Sud će donijeti rješenje o zaključenju stečajnog postupka čim rješenje o potvrdi stečajnog plana postane pravomoćno. Prije zaključenja stečajnog postupka stečajni upravitelj je dužan namiriti nesporne obveze stečajne mase, a za sporne pružiti odgovarajuće osiguranje. Sud će objaviti izreku rješenja s naznakom osnove zaključenja stečajnog postupka. Sud će unaprijed izvijestiti dužnika, stečajnog

upravitelja i članove odbora vjerovnika o tome kada će nastupiti pravni učinci zaključenja stečajnog postupka. Ako stečajnim planom nisu obuhvaćene nekretnine opterećene razlučnim pravom a koje će se prodavati nakon prihvaćanja stečajnoga plana i zaključenja postupka, sud može odrediti nastavak postupka radi unovčenja stečajne mase. (SZ, čl. 344.)

Donošenjem rješenja o zaključenju stečajnog postupka prestaju službe stečajnog odbora i članova odbora vjerovnika, ako Stečajnim zakonom nije drugačije određeno, ali to se ne odnosi na propise o nadzoru nad ispunjenjem stečajnog plana. Dužnik ponovo stjeće pravo slobodnoga raspolaganja stečajnom masom.

Stečajni upravitelj može i nakon zaključenja postupka ako je to određeno rješenjem o potvrdi stečajnog plana, voditi parnicu koja je u tijeku, a koja za predmet ima pobijanje pravnoga djela stečajnoga dužnika vezanoga uz stečajni postupak. U tom će se slučaju parnica voditi za račun dužnika, ako stečajnim planom nije drukčije određeno. (SZ, čl. 345.)

5.13.5. Nadzor nad ispunjenjem stečajnog plana

U provedbenoj osnovi stečajnoga plana može se predvidjeti da će se njegovo ispunjenje nadzirati. Ako je nadzor određen, nakon zaključenja stečajnoga postupka, nadzirat će se ispunjava li dužnik svoje obveze prema vjerovnicima u skladu s provedbenom osnovom stečajnoga plana, a ako je tako određeno, nadzor se proteže i na ispunjenje tražbina koje vjerovnici imaju prema trgovačkim društvima koja su osnovana nakon otvaranja stečajnoga postupka radi preuzimanja ili daljnjega vođenja poduzeća ili pogona dužnika. (SZ, čl. 346.)

Nadzor obavljaju stečajni upravitelj i odbor vjerovnika te sud, te u tom slučaju službe stečajnog upravitelja i članova odbora vjerovnika neće prestati zaključenjem stečajnoga postupka. Na prava i dužnosti stečajnoga upravitelja na odgovarajući se način primjenjuju pravila o privremenom stečajnom upravitelju. (SZ, čl. 347.)

Tijekom trajanja nadzora stečajni upravitelj dužan je odbor vjerovnika i sud jednom godišnje izvijestiti o ispunjenju stečajnoga plana te o daljnjim izgledima za njegovo ispunjenje. Odbor vjerovnika i sud u svako doba ima pravo zahtijevati pojedine obavijesti ili podnošenje međuizvješća. (SZ, čl. 347.)

5.14. Uloga stečajnog upravitelja u ostvarivanju tražbina radnika

Tražbine radnika i prijašnjih dužnikovih radnika nastale do otvaranja stečajnog postupka iz radnog odnosa spadaju u tražbine prvog višeg isplatnog reda i imaju poseban status u odnosu na druge vjerovnike. U tražbine prvog višeg isplatnog reda spadaju i otpremnine do iznosa propisanog zakonom odnosno kolektivnim ugovorom i tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti. (SZ, čl. 138.)

Uloga stečajnog upravitelja u ostvarivanju tražbina radnika sastoji se u tome da on obračunava i prijavljuje tražbine radnika kao vjerovnika stečajnog dužnika. Stečajni upravitelj u tom slučaju ima slijedeće dužnosti:

- stečajni upravitelj sastavit će popis svih tražbina radnika i prijašnjih dužnikovih radnika dospjelih do otvaranja stečajnoga postupka koje je obvezan iskazati u bruto iznosu i neto iznosu i predložiti na potpis prijavu njihovih tražbina u dva primjerka (SZ, čl. 257. st. 3.)

- stečajni upravitelj dužan je Agenciji za osiguranje radničkih tražbina na njezin zahtjev dostaviti sve podatke potrebne za provedbu postupka osiguranja tražbina u roku od petnaest dana od primitka zahtjeva prema Zakonu o osiguranju radničkih tražbina (NN 70/17, čl. 29.)

- stečajni upravitelj je dužan otvoriti poseban namjenski račun stečajnog dužnika za prihvrat uplate osiguranih tražbina radnika (*Zakon o osiguranju radničkih tražbina*, čl. 31.)

- najkasnije u roku od osam dana po uplati iz članka 30. stavka 4. Zakona o osiguranju radničkih tražbina, stečajni upravitelj dužan je izvršiti, uz izravnu uplatu priznatih tražbina radnicima, obračun i uplatu pripadajućih poreza i prireza te doprinosa za obvezna osiguranja koji se obračunavaju iz osnovice i na osnovicu (*Zakon o osiguranju radničkih tražbina*, čl. 31.)

- najkasnije u roku od osam dana po uplati priznatih tražbina, pripadajućih poreza i prireza te doprinosa, stečajni upravitelj dužan je Agenciji dostaviti dokaze o izvršenoj uplati, i to izvadak o promjenama na transakcijskom računu iz kojega je vidljiv iznos i namjena uplaćenih sredstava te izvješće o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja na obrascu JOPPD potvrđenom od strane

središnjeg tijela državne uprave nadležnog za financije iz kojeg je vidljiva poimenična isplata i namjena sredstava (*Zakon o osiguranju radničkih tražbina*, čl. 31.).

Položaj tražbina radnika raznoliko je uređen, radnici mogu biti namireni na više načina:

- kao stečajni vjerovnici
- kao vjerovnici stečajne mase
- od strane Agencije za osiguranje radničkih tražbina.

5.15. Uloga stečajnog upravitelja u ostvarivanju tražbina ostalih vjerovnika

Stečajni upravitelj dužan je na propisanom obrascu sastaviti:

- tablicu prijavljenih tražbina s podacima
- tablicu razlučnih prava koja su upisana u javnim knjigama, o kojima je obaviješten od razlučnih vjerovnika i o kojima je saznao na drugi način, s podacima za identifikaciju razlučnoga vjerovnika, iznos i pravnu osnovu tražbine osigurane razlučnim pravom i dio imovine dužnika na koji se razlučno pravo odnosi
- tablicu izlučnih prava o kojima su ga obavijestili izlučni vjerovnici, s podacima za identifikaciju izlučnoga vjerovnika, s pravnom osnovom izlučnog prava i predmetom izlučnog prava. (SZ, čl. 259.)

Na ispitnom ročištu prijavljene tražbine ispituju se prema svojim iznosima i redu. Stečajni upravitelj dužan je određeno se očitovati priznaje li ili osporava svaku prijavljenu tražbinu. (SZ, čl. 260.)

Tražbine nižih isplatnih redova prijavljuju se samo na poseban poziv suda (SZ, čl. 257.), te se određuje posebno ispitno ročište i na to se ročište posebno pozivaju stečajni upravitelj i dužnik fizička osoba (SZ, čl. 261.).

Ako je stečajni upravitelj osporio tražbinu stečajnog vjerovnika ili je koji od stečajnih vjerovnika osporio tražbinu koju je priznao stečajni upravitelj, vjerovnik ili stečajni upravitelj mogu predložiti rješavanje spora u postupku mirenja u skladu s odredbama zakona koji uređuje postupak mirenja, te taj postupak može trajati najduže 60 dana od zaključenja ispitnog ročišta. Stečajni upravitelj dužan je prije sklapanja

nagodbe dostaviti prijedlog nagodbe iz postupka mirenja odboru vjerovnika na očitovanje u roku od osam dana od zaprimanja prijedloga nagodbe. (SZ, čl. 262.)

Tražbina se smatra utvrđenom ako je na ispitnom ročištu prizna stečajni upravitelj i ne ospori stečajni vjerovnik, odnosno ako izjavljeno osporavanje bude otklonjeno. Ako dužnik pojedinac ospori tražbinu, to ne sprečava utvrđivanje tražbine. (SZ, čl. 263.)

5.16. Naknada za rad i naknada troškova

Stečajni upravitelj ima pravo na nagradu za svoj rad i naknadu stvarnih troškova.

Nagradu stečajnom upravitelju rješenjem određuje sud prema uredbi kojom Vlada Republike Hrvatske utvrđuje kriterije i način obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima. Naknadu troškova rješenjem određuje sud na temelju pisanoga, obrazloženoga i dokumentiranoga izvješća stečajnog upravitelja.

Oba rješenja objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Protiv oba rješenja pravo na žalbu imaju stečajni upravitelj, dužnik pojedinac i svaki stečajni vjerovnik.

Ako u stečajnom postupku nema sredstava za nagradu i naknadu troškova stečajnog upravitelja, isplatit će se iz sredstava Fonda za namirenje troškova stečajnog postupka.

Ako je stečajni upravitelj razriješen zbog nesavjesnoga obavljanja dužnosti, nema pravo na nagradu. (SZ, čl. 94.)

Iznimno, sud može stečajnom upravitelju odrediti isplatu predujma dijela nagrade u slučaju ako dužnik nastavlja poslovati tijekom stečajnog postupka ili ako je na ročištu vjerovnika stečajnom upravitelju naložena izrada stečajnog plana. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, NN 105/15, čl. 2.)

Privremenom stečajnom upravitelju nagradu određuje sud vodeći računa o složenosti poslova koje je obavio. Pripada mu pravo na jednokratnu nagradu za poslove obavljene u prethodnom postupku u iznosu od 3.000,00 do 20.000,00 kuna. U slučaju obustave postupka nagrada će se isplati iz iznosa predujma, a ako se

stečajni postupak otvori nagrada se isplaćuje na teret stečajne mase. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 4.)

Stečajnom upravitelju sud rješenjem utvrđuje visinu nagrade, uzimajući u obzir obujam i složenost poslova, rad na ispitivanju tražbina te vrijednost unovčene stečajne mase. Sud može stečajnom upravitelju odrediti i dodatnu nagradu te posebnu nagradu. Nagrada za poslove obavljene u predstečajnom i prethodnom postupku ne uračunava se u obračun nagrade stečajnom upravitelju. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 6.)

Nagrada stečajnom upravitelju iznosi najviše 795.000,00 kuna od čega s osnove vrijednosti unovčene stečajne mase najviše 630.000,00 kuna, s osnove dodatne nagrade najviše 150.000,00 kuna i s osnove posebne nagrade 15.000,00 kuna. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 6.)

Nagrada stečajnom upravitelju s osnove vrijednosti unovčene stečajne mase obračunava se primjenom tablice vrijednosti unovčene stečajne mase i nagrade u postocima.

Tablica 2. Tablica za izračun nagrade stečajnom upravitelju

Vrijednost unovčene stečajne mase u kunama				Nagrada u %
		do	100.000,00	16
na razliku od	100.000,01	do	300.000,00	12
na razliku od	300.000,01	do	500.000,00	10
na razliku od	500.000,01	do	1.000.000,00	8
na razliku od	1.000.000,01	do	5.000.000,00	7
na razliku od	5.000.000,01	do	10.000.000,00	6
na razliku od	10.000.000,01	do	12.000.000,00	5
na razliku iznad	12.000.000,01			1

Izvor: *Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 7. (NN 105/15)

Kada određuje dodatnu nagradu sud će voditi računa o stupnju namirenja stečajnih vjerovnika i osobitom zalaganju stečajnoga upravitelja. Pod stupnjem namirenja stečajnih vjerovnika podrazumijeva se vrijednost izražena u postotku koji

se dobije kada se iznos ukupno namirenih tražbina podijeli s iznosima ukupno utvrđenih tražbina. Smatrat će se da se stečajni upravitelj osobito zalagao ako je stečajna masa unovčena u roku od jedne godine od održanoga izvještajnog ročišta. Odluku o dodatnoj nagradi donosi sud uz prethodnu suglasnost odbora vjerovnika ako je osnovan, a dodatna nagrada ne može prelaziti iznos nagrade s osnove vrijednosti unovčene stečajne mase. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 8.)

Ako stečajni upravitelj ispita više od 500 tražbina vjerovnika, sud mu može odrediti posebnu nagradu u iznosu do 100,00 kuna za svaku sljedeću ispitanu tražbinu. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 9.)

U slučaju da dođe do promjene stečajnog upravitelja bez njegove odgovornosti, sud razriješenom stečajnom upravitelju može odrediti nagradu razmjerno obavljenim poslovima u stečajnom postupku. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 10.)

Ako je stečajni postupak zaključen nakon prihvaćanja stečajnoga plana, nagrada stečajnom upravitelju se određuje primjenom tablice vrijednosti unovčene stečajne mase i nagrade u postocima. Osnovica za obračun nagrade je procijenjena vrijednost imovine stečajnog dužnika prema popisu stečajnog upravitelja i stanju poslovnih knjiga. Ako je stečajni plan prihvaćen u roku od šest mjeseci od održanoga izvještajnog ročišta, nagrada stečajnom upravitelju uvećat će se za 20%. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl. 10.)

Za nadzor nad provedbom stečajnoga plana stečajnom upravitelju pripada pravo na nagradu u iznosu od 3.000,00 do 30.000,00 kn, za svaku godinu nadzora, ovisno o složenosti poslova koje obavlja. Obveznik isplate nagrade je dužnik, odnosno društvo preuzimatelj. (*Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, čl.12.)

Ako se stečajni postupak nastavlja radi naknadne diobe ili se provodi nad imovinom pravne osobe koja je prestala postojati, stečajnom upravitelju se nagrada, dodatna nagrada i posebna nagrada određuje prema *Uredbi o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima*, a osnovica za utvrđivanje nagrade je iznos koji će se naknadnom diobom isplatiti vjerovnicima. (čl. 13.)

Svi iznosi koji se primjenjuju u *Uredbi o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima* su bruto iznosi, to jest iznosi prije odbitka pripadajućih doprinosa iz osnovice, poreza i drugih naknada. (čl. 15.)

5.17. Završni račun

Stečajni upravitelj dužan je nakon prestanka obavljanja svoje dužnosti na propisanom obrascu položiti završni račun vjerovnicima. Sud će ispitati završni račun prije ročišta vjerovnika i na njemu potvrditi da ga je ispitao. Ako smatra potrebnim, sud može odrediti da završni račun pregledaju vještaci. Prije ispitivanja završnoga računa sud će dostaviti završni račun odboru vjerovnika i odrediti mu rok za očitovanje. Ispitani završni račun i očitovanje odbora vjerovnika objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Ostale isprave sud će staviti na uvod vjerovnicima u pisarnici suda. Vrijeme između objave završnoga računa i održavanja ročišta vjerovnika ne smije biti kraće od osam dana. Vjerovnici mogu naložiti stečajnom upravitelju da u određenim vremenskim razmacima tijekom postupka polaže račune. (SZ, čl. 95.)

Završni račun stečajnog upravitelja sadrži:

- RAČUN PRIHODA I RASHODA

Izrađuje se na temelju tekućeg knjigovodstva, pri čemu treba obuhvatiti sve financijske promjene prihoda i rashoda tijekom stečajnoga postupka prema kronološkom redu te ih je potrebno razvrstati prema stvarnim kriterijima (vrstama rashoda). Treba priložiti sve potrebne potvrde, dokaze, bankovne izvratke, kako bi se osigurala mogućnost ispitivanja navedenih podataka i urednog vođenja financija.

- ZAVRŠNU BILANCU

Bilanca treba biti izrađena u usporedbi s pregledom imovine i obveza, te predstavlja brojčani rezultat cjelokupne aktivnosti stečajnoga upravitelja u upravljanju i unovčenju predmeta stečajne mase, odnosno, u slučaju nastavka poslovanja treba sadržavati prikaz postojeće imovine u trenutku polaganja završnoga računa. Treba biti vidljivo kakvo je stanje mase zatečeno na početku stečajnoga postupka, kako je ono procijenjeno, koja su izlučna i razlučna prava istaknuta, te koji su predmeti na kraju stečajnog postupka unovčeni, koja su izlučna i razlučna prava realizirana, s kakvim uspjehom je stečajni upravitelj riješio pravne poslove koje nije u potpunosti ispunila nijedna ugovorna strana, kako je vodio sudske postupke i što se vratilo masi kroz

pobijanje pravnih radnji stečajnog dužnika. Osim toga tu se mora dati informacija o obvezama stečajne mase, o eventualno još neunovčivim predmetima stečajne mase, dok bi rezultati nastavka poslovanja poduzeća morali biti posebno prikazani

- ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ STEČAJNOG UPRAVITELJA

U završnom izvještaju stečajni upravitelj treba prikazati i obrazložiti čitav tijek stečajnog postupka u obliku navođenja svojih djelatnosti. Treba prikazati i razjasniti računске prikaze završnog računa (račun prihoda i rashoda, završnu bilancu, završni popis), bitna odstupanja u odnosu na izrađen pregled imovine i obveza na početku stečajnoga postupka, bitno niži ili viši postignuti iznos pri unovčenju pojedinih predmeta stečajne mase no što se to procijenilo, zatim imovina koja nije unovčena odnosno koja nije unovčiva, rezultati nastavljanja poslovanja stečajnoga dužnika, koji su dvostranoobvezni pravni poslovi koje nije ispunila nijedna strana u potpunosti realizirani, u kojoj su mjeri stečajnoj masi vraćeni predmeti uslijed uspješnog pobijanja radnji stečajnoga dužnika

- ZAVRŠNI (DIOBNI) POPIS

Završni popis predstavlja listu svih tražbina s naznakom njihovih vjrovnika koje će se pri završnoj diobi uzeti u obzir popraćen prijedlogom stečajnog upravitelja za podjelu iznosa stečajne mase, koji će preostati po ispunjenju obveza stečajne mase do namirenja ukupne sume prema tablici utvrđenih tražbina u stečajnoj kvoti. (*Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku*, NN 67/19, obrazac 20.)

6. Zaključak

Stečajni postupak je vrlo složen sudski postupak u kojem je uloga stečajnoga upravitelja od velike važnosti, te je on ključna osoba tijekom cijelog postupka i jedina koja taj postupak može uspješno privesti kraju. Iako je zakonodavac tijekom godina u svim reformama imao za cilj poboljšati sam postupak, a kriterije za obavljanje poslova stečajnog upravitelja profesionalizirati i staviti na viši nivo kako to njegova uloga zahtijeva, praksa uvijek pokaže situacije koje zakonodavac nije najbolje regulirao, pa se može reći da uvijek postoje neka otvorena pitanja koja je gledajući „izvana“, zakonodavac mogao bolje riješiti.

Zakonodavac je propisao da stečajni upravitelj mora nadoknaditi štetu ako je svojom krivnjom istu prouzročio, međutim stečajni upravitelji su obavezni sklopiti policu osiguranja od profesionalne odgovornosti za slučaj štete koju prouzroče u stečajnom postupku povredom dužnosti utvrđenih Stečajnim zakonom, te iz toga proizlazi da je stečajni upravitelj zaštićen od osobne odgovornosti i za svoje pogreške ne snosi nikakve materijalne posljedice jer se tada aktivira polica osiguranja.

Metoda slučajnog odabira je u načelu pravedna metoda iako ne isključuje mogućnost da neke osobe i takvom metodom budu izabrane češće nego druge. Mogući problem je u slučajnom odabiru s iznimkom kada se jedna ili više osoba izuzimaju s liste jer može doći do neobjektivnog izuzimanja osoba s liste iako je za izuzimanje potrebno navesti razlog.

U stečajnim postupcima ima malo restrukturiranja dužnika, a osnovni razlog za to je, osim što se prijedlozi za pokretanje stečajnih postupaka donose prekasno, i činjenica da je restrukturiranje izuzetno složen ekonomsko-pravni proces, a stečajni upravitelji često imaju tek osnovno znanje iz područja ekonomije i financija, u pravilu nisu osposobljeni za provedbu kvalitetne i dubinske analize poslovanja dužnika, a iz toga proizlazi da nemaju dovoljno znanja i sposobnosti izraditi kvalitetan stečajni plan, niti ga realizirati i nadzirati. Stečajni plan je najzahtjevnija zadaća stečajnog upravitelja koji bi trebao uvjeriti stečajne vjerovnike da je restrukturiranje u njihovom interesu, a ne samo u interesu dužnika jer restrukturiranje, dugoročno, donosi korist svima. Nadalje treba istaknuti da stečajni upravitelji imaju pravo na nagradu bez obzira je li u postupku plan restrukturiranja usvojen ili ne, a može se i postaviti pitanje je li povećanje nagrade za 20% ako je stečajni plan usvojen u roku od šest mjeseci od

izvještajnog ročišta dovoljna financijska motivacija za izradu kompleksnih stečajnih planova za sanacijski umjesto likvidacijski stečaj.

Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima propisuje da se nagrada za obavljene poslove određuje nakon što stečajni upravitelj dovrši sve poslove. Iako se čini da su nagrade stečajnim upraviteljima visoke treba uzeti u obzir da duži vremenski period rade bez nagrade te se postavlja pitanje imaju li stečajni upravitelji financijsku snagu da obavljaju poslove za koje su plaćeni. Posljednjom novelom Stečajnog zakona ukinut je vremenski rok od godinu i pol dana kao period u kojem se stečajna masa trebala unovčiti, te to može prouzročiti produljenje vremena u kojem će stečajni upravitelji obavljati posao bez financijske potpore tijekom postupka. Može se desiti da u stečajnom postupku nema sredstava za nagradu i nadoknadu troškova stečajnom upravitelju te će se tada naplatiti iz sredstava Fonda za namirenje troškova stečajnog postupka, međutim nije rijedak slučaj da u Fondu nema sredstava pa nagrade i naknade ostaju neisplaćene. Stoga procedura i način plaćanja stečajnih upravitelja za njihov rad nije zadovoljavajuće riješena niti jednim propisom, te bi zakonodavac trebao pronaći primjereniji modalitet nagrađivanja stečajnih upravitelja.

Najnovija novela Stečajnom zakonu iz 2015. stupila je na snagu 31. ožujka 2022. godine te je ukinula A i B liste stečajnih upravitelja. Međutim i dalje je na snazi *Pravilnik o pretpostavkama i načinu izbora stečajnog upravitelja metodom slučajnog odabira* iz 2015. godine koji se odnosi na A i B liste, iako postoji odredba po kojoj je ministar zadužen za poslove pravosuđa trebao u roku od trideset dana od stupanja Zakona na snagu donjeti novi pravilnik. Naime, ova je odredba instruktivnog karaktera, te nema propisane sankcije u slučaju zatezanja, stoga te se ne zna kada će novi pravilnik biti usvojen. S druge strane veoma ažurno je usvojen *Pravilnik o uvjetima prostora i opreme ureda društva stečajnih upravitelja*.

Ono što je u posljednjoj noveli najveća pozitivna novina je to što više stečajnih upravitelja može osnovati društvo stečajnih upravitelja, te je vjerojatno da će tako udruženi ekonomisti i pravnici posao stečajnog upravitelja podići na višu razinu.

Imajući u vidu da je stečajni postupak složen sudski postupak u kojem treba „izmiriti“ često različite interese dionika, proizlazi da je uloga stečajnog upravitelja složena i od velike važnosti, a njegov posao kompleksan i dugotrajan te osim

stručnosti i znanja osoba koja obavlja tu dužnost mora biti visoko etična i predana svom poslu. Ne može se zanemariti ni činjenica da je stečajni postupak u pravilu dugotrajano razdoblje tijekom kojeg svi njegovi učesnici prolaze kroz teško životno razdoblje, pa je osobna i emocionalna dimenzija visoko prisutna, dok je sud službeno tijelo koje se vodi zakonima i po njima postupa te je uloga stečajnog upravitelja kao neka vrsta mosta između njih vrlo važna.

Dužnosti, odgovornosti i uloge stečajnog upravitelja su brojne. Ne postoje dva ista stečajna postupka, svaki poslovni subjekt je različit i svaki novi stečajni postupak za istog stečajnog upravitelja donosi nove okolnosti i izazove te je potrebno da on kao osoba bude istovremeno i stabilan i fleksibilan, ali i spreman stjecati nova znanja, a primjenjivati stara iskustva.

Stečajnih postupaka, a time i stečajnih upravitelja, uvijek će biti, njihova uloga će se možda kroz vrijeme mijenjati, mijenjat će se i zakoni po kojima će morati postupati, ali uvijek će morati biti svjesni svoje odgovornosti jer o njima i njihovoj sposobnosti ovise svi vjerovnici, a prvenstveno radnici kao posebno osjetljiva društveno-socijalna skupina koja je u slučaju poslovnog „kraha“ uz stečajnog dužnika najveći „gubitnik“.

LITERATURA

Knjige i publikacije

1. Barišić, D. et al. (2012.), *Stečajni postupak-aktualna pitanja zakonodavstva i pravne prakse*, Zagreb, Inženjerski biro
2. Dika, M. Et al. (2000.), *Priručnik za polaganje ispita za stečajnog upravitelja*, Zagreb, Pravni fakultet & Organizator
3. Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske (2015.), *Vodić kroz stečajni postupak*, dostupno na: <https://www.mingo.hr/public/Vksp15.pdf>
4. Šimić, Ž. I Omazić, I. (2016.), *Tijela stečajnog postupka*, Zagreb, Pravosudna akademija, dostupno na: <https://pak.hr/>
5. Šimić, Ž. (2020.), *Unovčenje stečajne mase*, Zagreb, Pravosudna akademija, dostupno na: <https://pak.hr/>

Članci u online časopisu

1. Bodul, D. (2021.) Prijedlog reforme položaja stečajnog upravitelja, *Informator*. [Online] 6709 (12). str.1-4., dostupno na: <https://informator.hr/strucni-clanci/prijedlog-reforme-polozaja-stecajnog-upravitelja>
2. Hrastinski Jurčec Lj. (2015.) Nova stečajna pravila za namirenje razlučnih vjerovnika, *Informator*. [Online] 6388 (10.). str.0-2., dostupno na: <https://informator.hr/strucni-clanci/nova-stecajna-pravila-za-namirenje-razlucnih-vjerovnika>

Zakoni, pravilnici i uredbe

1. Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“, br.36/2022, (431), zakon, 18.03.2022.)
2. Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona („Narodne novine“, br.104/2017, (2383), zakon, 25.10.2017.)
3. Stečajni zakon („Narodne novine“, br.71/2015, (1365), zakon, 29.06.2015.)
4. Zakon o osiguranju radničkih tražbina („Narodne novine“, br.70/2017, (1658), zakon, 19.07.2017.)
5. Pravilnik o utvrđivanju lista stečajnih upravitelja („Narodne novine“, br.51/2022, (643), pravilnik, 29.04.2022.)
6. Pravilnik o polaganju stručnog ispita, obuci i usavršavanju stečajnih upravitelja („Narodne novine“, br. 51/2022, (644), pravilnik, 29.04.2022.)

7. Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku („Narodne novine“, br.67/2019, (1351), pravilnik, 12.07.2019.)
8. Pravilnik o pretpostavkama i načinu izbora stečajnoga upravitelja metodom slučajnoga odabira („Narodne novine“, br.106/2015, pravilnik, 05.10.2015.)
9. Uredba o kriterijima i načinu obračuna i plaćanja nagrade stečajnim upraviteljima („Narodne novine“, br.105/2015, (2049), uredba, 02.10.2015.)
10. Pravilnik o postupku po povredi etičkog kodeksa stečajnih upravitelja i izboru predsjednika etičkog vijeća
(u fazi donošenja, dostupno na: <https://esavjetovanja.gov.hr/>)
[Pristupljeno: 14. kolovoza 2022.]

Internetski izvori

1. Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske (2022), Stručni ispit za stečajnog upravitelja, Izvori za polaganje [Online], dostupno na: <https://mpu.gov.hr/istaknute-teme/ispiti/ispit-za-stecajnog-upravitelja/izvori-za-polaganje-6232/6232>
[Pristupljeno: 16. kolovoza 2022.]
2. Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske (2022), Restrukturiranje, predstečajni ili stečajni postupak [Online], dostupno na: <https://mpu.gov.hr/restrukturiranje-predstecajni-ili-stecajni-postupak/9908>
[Pristupljeno: 2. kolovoza 2022.]
3. Ministarstvo pravosuđa i uprave Republike Hrvatske (2022), Statistički pregled o radu sudova 2014 -2021.[Online], dostupno na:
<https://mpu.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Strategije,%20planovi,%20izvje%C5%A1%C4%87a/Statisticki%20pregled%20za%202014.pdf>
https://mpu.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Strategije,%20planovi,%20izvje%C5%A1%C4%87a/Statisti%C4%8Dki_pregled_za_2015.pdf
<https://mpu.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/flipbook/mobile/index.html#p=1>
https://mpu.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Pravo%20na%20pristup%20informacijama/lzvje%C5%A1%C4%87a/Statisti%C4%8Dko_izvjesce_2017.PDF
https://mpu.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Pravo%20na%20pristup%20informacijama/lzvje%C5%A1%C4%87a/Statisti%C4%8Dko_izvjesce_2018.pdf
<https://mpu.gov.hr>
https://mpu.gov.hr/UserDocImages/dokumenti/Pravo%20na%20pristup%20informacijama/lzvje%C5%A1%C4%87a/Statisti%C4%8Dko_izvje%C5%A1%C4%87e_2020_KONA%C4%8CNO.pdf

<https://mpu.gov.hr/UserDocImages//dokumenti/Strategije,%20planovi,%20izvje%C5%A1%C4%87a//Statisti%C4%8Dko%20izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20radu%20sudova%202021.pdf>

[Pristupljeno: 12. kolovoza 2022.]

4. FINA (2022), Predstečajne nagodbe [Online], dostupno na: <https://www.fina.hr/predstecajne-nagodbe>

[Pristupljeno: 12. kolovoza 2022.]

5. Europski portal e-pravosuđe (2022), Nesolventnost/stečaj [Online], dostupno na :

<https://e-justice.europa.eu/447/HR/insolvencybankruptcy?SLOVENIA&member=1>

<https://e-justice.europa.eu/447/HR/insolvencybankruptcy?GERMANY&member=1>

<https://e-justice.europa.eu/447/HR/insolvencybankruptcy?ITALY&member=1>

<https://e-justice.europa.eu/447/HR/insolvencybankruptcy?FINLAND&member=1>

<https://e-justice.europa.eu/447/HR/insolvencybankruptcy?HUNGARY&member=1>

[Pristupljeno: 16. kolovoza 2022.]

POPIS TABLICA I GRAFIKONA

Tablica 1.

Kretanje stečajnih predmeta i predstečajnih nagodbi trgovačkih sudova od 2014. do 2021. godine

Tablica 2.

Tablica za izračun nagrade stečajnom upravitelju

Grafikon 1.

Stečajevi poslovnih subjekata od 2017. do 2022. godine

Grafikon 2.

Stečajevi poslovnih subjekta po djelatnostima od 2017. do 2022. godine

SAŽETAK

Hrvatsko stečajno pravo kroz vrijeme je doživjelo brojne promjene, a Stečajni zakon je više puta mijenjan. Stečajnim zakonom određena su postupanja svih sudionika u stečajnom postupku. Stečajni upravitelj, kao jedno od najznačajnijih tijela stečajnog postupka ima mnogobrojne dužnosti i odgovornosti tijekom stečajnog postupka. Položaj stečajnog upravitelja mijenjao se uz strože uvjete imenovanja kako bi raspolagao svim potrebnim stručnim znanjima za obavljanje svoje dužnosti. Složenost stečajnih postupaka kao i analiza složenosti poslova stečajnog upravitelja zahtjevat će i ubuduće da osobe koje obavljaju tu dužnost neprestano proširuju svoja znanja kako bi unaprijedili svoj rad i ulogu.

Ključne riječi: stečajni zakon, stečajni postupak, tijela stečajnog postupka, stečajni upravitelj, uloga stečajnog upravitelja u stečajnom postupku

SUMMARY

Croatian bankruptcy law has undergone numerous changes over time, while the bankruptcy act has been amended several times. The bankruptcy act determines the actions of all participants in bankruptcy proceedings. The bankruptcy administrator, as one of the most important bodies of the bankruptcy proceedings, has numerous duties and responsibilities during the bankruptcy proceedings. The position of bankruptcy administrator was changed with stricter conditions of appointment in order to have all the necessary professional knowledge to perform his duties. The complexity of bankruptcy proceedings, as well as the analysis of the complexity of the bankruptcy administrator's work, will also require that the persons performing this duty constantly expand their knowledge in order to improve their work and role in the future.

Key words: bankruptcy act, bankruptcy proceedings, bodies of the bankruptcy proceedings, bankruptcy administrator, the role of the bankruptcy administrator in the bankruptcy proceedings